

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ben edebiyattan ibaretim

KAFKAOKUR

SAYI 56 • YIL 7 • ŞUBAT 2021 • 14 TL • KKTC: 16 TL

Fikir, Sanat ve Edebiyat Dergisi

YALNIZLIK, SESSİZLİKTEN DEĞİL
BOŞLUKTAN OLUŞUYOR.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

Konu:

KAFKAOKUR

Fikir, Sanat ve Edebiyat Dergisi
"... ben edebiyattan ibaretim."
Franz Kafka

Aylık Edebiyat Dergisi | Sayı 56 - 14 TL | KKTC: 16 TL

instagram.com/kafkaokur
instagram.com/konukitap
twitter.com/kafkaokurdergi
twitter.com/konukitap

İmtiyaz Sahibi

Konu Fikir Sanat Edebiyat Yapım ve Dağıtım
İçve Dış Tic. Ltd. Şti.

Genel Yayın Yönetmeni

Gökhan Demir

Editör / Son Okuma

Merve Özdoğal

Sanat Yönetmeni

Yeliz Akın

Kapak Çizeri / Genel Koordinatör

Eren Caner Polat

Redaktör

Sezin Şimşek

Saha Koordinatörü

Süleyman Özkara

Konu Dükkan

Aslı Coşkun Demir
www.konudukkan.com

Web: www.kafkaokur.com

İletişim: editor@kafkaokur.com

Reklam: reklam@kafkaokur.com

Adres: Firuzcağa Mah. Hayriye Cad. No: 18 Mayıs Apt. K: 3 D: 5
Beyoğlu / İstanbul

ISSN: 2148-6824

Yayın Türü: Yerel, Süreli Yayın

Baskı: İleri Basım Matbaacılık Telt [212] 454 35 10

Matbaa Sertifika No: 41157

Dağıtım: Türkuvaz Dağıtım Pazarlama A.Ş. [216] 354 39 09

Yazarlar

Okan Çil • Gonca Özmen • Umay Umay • Can Bonomo • Soner Sert
Yağmur Arat • Merve Özdoğal • Hazal Şahin • Celil Sadık • Sinem Sal
Cihat Duman • Bahri Butimar • Zeynep Dilara • Bursal Kılınççı
Aysu Altaş • Erhan İdiz • Ezgi Ayvalı • Batuhan Soyaslan
Can Oktemer • Artemis Günebakanlı • Canan Sancak • Ceren Biber

İllüstrasyon, Fotoğraf, Kolaj, Poster

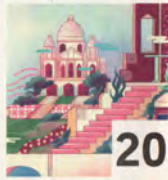
Eren Caner Polat • Cansu Akın • Nilay Adlım • Serra Ataman • Serkan Yolcu
Merve Yiğit • Hande Koçhan • Yeliz Akın • Ayşe Kübra Erdem • Timuçin Keleş
Gamze Enginer Dizdar • H. Sercan Tunalı • Selen Çelik Şeyşane

küçük İskender

Can Bonomo

küçük İskender'le uzunca bir
rakı masasında tanıştığım da
21 yaşımdaydım...

Paris'te Sanata Yolculuk

Yağmur Arat

Sacr  -Co  ur Bazilikas  n  n...

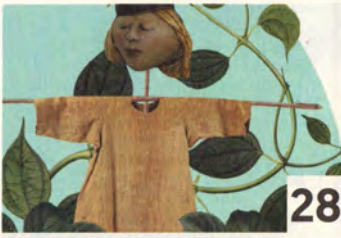
KONU:kİTAP

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Tüm k  t  bevlerinde ve
online kitap satış sitelerinde

  Her hakkı saklıdır.

Bu dergide yer alan yazı, makale, fotoğraf ve illüstrasyonlar elektronik
ortamlar da dâhil olmak üzere yazılı izin olmaksızın kullanılamaz.

Nasıl Düşüyorum, Nasıl Düşüyorum

Sinem Sal

Yıldız iki takdir getirmek, eve
ekmek getirmek kadar önem-
lidir bizde. Sorsanız işeye
kadar okumamış aile fertlerim
takdir konusunda...

İç Yankı

Bahri Butimar

Çok konuştum!
Çoğu insana mukabil.

38 Ve Pazarın Ertesi Hüzünlü

Batuhan Soyaslan

Gözlerini zorla açmasına sebep olan komşudan gelen seslere küfrederek uyandı. Pazardı ya bugün...

44 Uçaklar ve Diğer Şeyler

Canan Sancak

Terra Rosa, Latince'de kırmızı toprak anlamına geliyor. Geleneklerimizin dışına çıkmış ve beni en sevdiğim yakut...

47 Uzak Bahçeler

Ceren Biber

Isırdığım elmaları anlayacak tatatım kalmadı benim...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Okan Çil

DOĞMADIM BEN HİÇ, HEP VARDIM TÜRKÇEYE TERCÜME EDİLDİM SADECE

"ayrılırsak bir daha tanışamayacağız asla nasılsınız.. diye ince bir tülle örteceğiz camlarımızı. Gazete kâğıtlarıyla kaplayacağız ellerimizi. Eskiyeceğiz sevgilim. Ekşiyeceğiz!"

Anadolu'daki şiir geleneği devletlerin, milletlerin ötesinde; birbirini doğrudan ya da dolaylı olarak etkileyen şairlerin, aşıkların sonraki nesle el vermeleri, bazen de onlardan el çekmeleri üzerine gelişen, zaman zaman da sendeleyeen bir süreç hâlinde bugünlere dek uzanır.

"Havva Ana'nın dünkü çocuk sayıldığı" bir zamandan düşününce tek bir şiire benzer Anadolu. Bu şiirde her şair bir dize olup yerini alır ve bulunduğu yere kendi rengini, kokusunu, ruhunu bulaştırır. İçlerinden bazıları çağdaşları arasından sıyrılarak dizesinin dışına taşar. Etrafındakiler de onun renginden, kokusundan, ruhundan etkilenirler.

90 şiiri denince de kendi dizesinin dışına taşan şairlerin başında küçük İskender gelir. Türkiye'nin en prestijli ödülleriyle layık görülmesi bir yana, onu sevmemizin asıl sebebi pek tabii ki şiirleridir. Fazlasıyla üretken bir şairdir küçük İskender: 43 şiir kitabı, 26 serbest metin, 3 roman, 3 inceleme-eleştiri, 1 günce, 1 özel derleme olmak üzere toplamda 77 kitaba imza atmıştır. Türkiye'nin pek çok şehrinde düzenlenen şiir etkinliklerine katılmasıyla da adından çokça söz ettiren küçük İskender şiirimizin başına gelen en güzel şeylerden biri olarak anılmayı fazlasıyla hak etmektedir.

ADIN İSKENDER DEDİLER, BEN / İŞKENCE DEDİLER SANDIM

28 Mayıs 1964'te İstanbul'da doğan Derman İskender Över, namıdiger küçük İskender orta gelirli bir aileye mensuptu. Babası bir ressamdı, Çağaloğlu'daki dükkânında kitap

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

kapakları çizer, ailesinin geçimini bu şekilde temin ederdi ama onun asıl çizip boyadığı şey küçük İskender'in hayatıydı.

Babası çok okuyan bir insandı. Evi, özellikle de kütüphane olarak düşündükleri bir odayı kitaplarla doldurmuştu. İşte bu oda aynı zamanda küçük İskender'in odasıydı. küçük İskender kitapların ortasına, özellikle de okuyan bir ailenin içine doğduğu için çok şanslıydı ancak sabahın akşamı kadar kitap okuyan, asosyal, sinik bir çocukluk geçirmişti. Aksine enerjik ve dışı dönüktü. Mahalledeki arkadaşlarıyla sürekli oyun oynar, onlara eğlenceli fanzinler hazırlar hatta babasına özenip bir şeyler çizer ve çizgi roman hâline getirdiği defterleri arkadaşlarına okuturdu.

Bir şeyler yazıp çizmeye bir oyun olarak başlasa da hikâyeler üstüne düşünmek ilgi çekici gelmiş olmalı ki kitaplarla olan ilişkisini kuvvetlendirmeye karar verdi. Babasından kendisine kitap önermesini istedi. Babası da "Ağır gelir mi? Nasıl olur?" diye düşünmeden pat diye Sabahattin Ali'yi verdi önce. Sonra Sevgi Soysal, Nâzım Hikmet, Ahmed Arif... Liste uzadıkça uzadı.

küçük İskender, babasının yönlendirmesiyle sola, toplumcu gerçekçiliğe yakın bir eğilimle büyüyordu ve içinde yavaş yavaş filizlenmeye başlayan şair de bu kulvarlarda kalem oynatıyordu. Bir şeyler yazmak, kitaplarda okuduğu o büyük yazarlardan, şairlerden biri olmak istiyordu.

Yine babasının mesleğinden kaynaklanan bir şans o da kitaplarını okuduğu yazar ve şairlerin bir kısmıyla tanışıyor olmasıydı. Hâl böyle olunca edebiyat kapıları da yavaş yavaş aralanıyordu tabii.

ÖNCE BEN FARK ETTİM HAYALETİMİ

küçük İskender toplumcu gerçekçi estetik üzerine yaptığı okumalardan o kadar etkileniyordu ki ortaokul yıllarında, onlu yaşlarında hazırladığı dosyasına "Bu Vatan Bizim" ismini verdi. Dosyayı Ülkü Tamer'e götürdü. Şiirlerine değer verdiği, çokça saydığı bu şairin beğenisi kazanacağına neredeyse emindi ancak sonuç öyle olmadı.

"Çok sinirlendi Ülkü Hoca. Şu anlamda sinirlendi: Yani bunları yazma, anneni, babanı, sokağını, kediye, köpeği anlatan şiirler yaz. Bildiğin bir şeyi anlat, demek istiyor ama çok alındım ben. Babam beni o kadar güzel doldurmuştu ki bunları oku, budur diye... Sonra beni Avşar (Timuçin) abiyle Eray (Canberk) abi bir kenara çektiler. 'Kimse sana şair olursun, olamazsın, demiyor; üzülme, canının istediğini yaz. Biz de hatta Ülkü'ye şair olmazsın, diyorduk ama iyi bir şair oldu,' dediler. Bâb-ı Âlî'de ilk akıttığım yaşlardı bunlar, tahmin ediyorum, 10 yaşlarındaydım... Sanıyorum, ben şiire başlamadım, şiir bana başladı."

küçük İskender yediği bu ilk tokattan sonra çok üzüldü ama vazgeçmedi. Şiirin yolundan yürümeye devam etti. Kitap okumayı bir alışkanlık hâline getirdiği için babasının önerdiklerinin dışında kendi yaşına daha uygun kitaplar da okuyordu. En sevdiği yazarların başındaysa Jules Verne'le Kemalettin Tuğcu geliyordu. Bir de *Doğan Kardeş* dergisi vardı tabii, onu da düzenli olarak takip ediyordu. Kafası hâlâ karışıkta. Ne var ki soru sormak onu sürekli besliyordu.

Edebiyat, okul ve sokakla kurduğu üçgeni keyfince sürdürürken boş zamanlarında, özellikle de yaz tatillerinde babasının yanında çalışıyordu. Hiç sevmiyordu çalışmayı ama onun sözünden çıkmayı da gözü yemiyordu. Babasının hazırladığı işleri ilgili yerlere getir-götür yaparken başka yazar ve şairlerle de tanışıyor, onlarla olan sohbetlerinde yeni şairleri ve yeni kitapları öğreniyor, bakış açısını giderek genişletiyordu. Bunların başında da babasının dükkânıyla kapı komşusu olan (*Devrimci Sanat ve Kültür Kavgasında*) *Militan* dergisi yani başta Atıf Behramoğlu, Nihat Behram olmak üzere pek çok kalem erbabı geliyordu.

küçük İskender'in lise dönemi de hayli hareketliydi. Kabataş Erkek Lisesinde okurken şiire olan ilgisi epey artmıştı. Bunu sadece aile efradı değil okul arkadaşları, öğretmenleri de biliyorlardı. Hatta kendisi de bir şair olan, nedendir bilinmez, bunu öğrencilerinden giz-

her aylık biraz toprak kokacaktır bunu da biliyorsun.

küçük İskender

leyen edebiyat öğretmeni Oktay Tuncer, küçük İskender'i yazması için özellikle teşvik ediyordu.

Yine o günlerden bir gün okulda bir şiir yarışması düzenlenmişti. küçük İskender 15-16 yaşlarındaydı, şiire olan ilgisine bir de yaşının vermiş olduğu gurur eklenince yarışmayı kazanacağını düşünmeye başlamıştı. O kadar ki kendi şiirini bırakıp arkadaşlarının şiirlerini düzeltmekle uğraşıyordu.

"Bizim sınıftan herkes ödül aldı, ben alamadım. Çok sinirlendim. Çok önemli şeyler yazıyorum ya o an... Ertesi sene de Atatürk'ün galiba yüzüncü doğum günüydü, öyle bir yarışma düzenlendi. Ben katılmıyorum. Oktay Bey bana bakıyor, ben kafamı çeviriyorum, tavana bakıyorum. Vakit daralıyor ama. İki gün falan kalmış. Sonunda Oktay Bey bağırır bana. Yarın getiriyorsun şiiri, dedi. Eve gittim, mecburen oturdum, yazdım şiiri Oktay Bey için. Okulda birinci seçildi. Sonra Beşiktaş bölge üçüncüsü mü oldu, nedir, o şiiri hâlâ saklarım. Yani bana Mustafa Kemal Atatürk şiiri yazdırmışlığı vardır Oktay Hoca'nın."

Şiirden, edebiyattan başka ilgi duyduğu sanat dallarından biri de tiyatroydu. Aslında oyunculuga çok meraklıydı. Ailesiyle beraber küçük yaşlardan itibaren Beyoğlu'daki pek çok oyunu izlemeye gitmeleri de bu merakı tetikleyince küçük İskender çocuk denecek yaşlardan itibaren sahne tozuyla iç içe oldu. Hatta Harbiye Şehir Tiyatrosu'nun çocuk kadrosuna yazılıp profesyonel anlamda oyunculuk eğitimi almaya başladı. Ancak çok geçmeden okulundaki dersleri kötü etkilenmesin diye yine babasının isteğiyle kurstan alındı. Profesyonel eğitimi yarıda kesilmiş olsa da içindeki oyunculuk arzusu devam ediyordu. Bu nedenle gerek ortaokulda gerek lisede sergilenen pek çok oyunda sahneye çıkma şansı elde etti. Bu arzusu ilerleyen yıllarda Mustafa Altıoklar'ın yönetmenliğindeki iki filme, *Ağır Roman* (1997) ve *O Şimdi Asker* (2003) filmlerindeki karakterlerine dönüşecekti.

EVİ TERK ET. ASLA EVCİL OLMADIN SEN

27 Mayıs'tan kısa bir süre sonra doğan, 12 Mart'ta henüz çocuk olan küçük İskender, 12 Eylül'den bir yıl sonra da Kabataş Erkek Lisesinden mezun oldu. Kanın, zulmün içerisindeki bir ülkede yetişmiş olsa da en azından bunları sanatsal birtakım alanlara kanalizere edebilecek imkânlarla, atmosfere ve insanlara yakın olmasıyla pek çok yaşına nazaran daha şanslıydı.

*"küçük İskender imzası tesadüfen gelmişti; büyük adam olacaksın lafını sarfeden arkadaşları bir gün, büyük sıfatını İskender'le birleştirtince, o da saptamayı ironik olarak, ne büyük İskender'i, ben olsa olsa küçük İskender olurum'a dönüşmüştürmüştü; gülüşülünmüştü uzunca. Yıl, yine 1980'di."**

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

*"kıydayız, hayaller kurarken ölüme dair, erdeme dair; anlıyoruz:
terk edildik,
Diğerlerini kurtarıırken telaşla o,
Tufanda biz geride bırakılanlar, anlıyoruz,*

"Meğer Nuh, asla sevmemiş hiçbirimizi."

"Ne zaman ki, bir tarih kitabında annesiyle birlikte, amcası tarafından öldürülen küçük İskender'i ve babası Büyük İskender'i okudu o delikanlı, karar verdi devrimin saflarında altı yaşında katledilen bir sübayanın namını taşımaya."

Liseyi bitirip, üniversite tercihlerine geldiğinde sıra aklında da gönlünde de aynı şey vardı: Şair ve yönetmen olmak istiyordu, hiç yoksa gazetecilik diye düşünüyordu. Tam da bu nedenle Radyo, Televizyon ve Sinema Bölümünü ilk tercihi olarak yazdı. Tercihlerini yapmıştı, bir sonraki gün sınava girecekti ki annesi gayriihtiyari hangi bölüm-leri, nereye yazdığını sordu. O da söyleyince "Ne güzel oku-yan çocuksun, niye böyle yerler yazıyorsun?" cevabını aldı. Annesi belli ki üzülmişti. küçük İskender de birden karar değiştirdi, Cerrahpaşa Tıp'ı ilk tercihine koydu ve başarılı bir öğrenci olduğundan bu bölümde okumaya hak kazandı.

Ne var ki pek mutlu değildi. Tıba hiç ilgisi yoktu. Belki o ana kadar böyle bir bölümde okumayı aklına bile getirmemişti ama sonuç buydu, yapacak bir şey yoktu. Mecburen gidip kaydını yaptırdı ve okumaya başladı.

Bir yandan Cerrahpaşa'da okurken bir yandan da şiir yazıyor, dönemin öne çıkan dergilerini, özellikle de *Milliyet Sanat*, *Yazko*, *Varlık* gibi dergileri yakından takip ediyordu.

"İlk, Mustafa Öneş karaladı küçük'ün üstünü Milli-yet Sanat'ın genç şairlere yönelik köşesinde: Soyadını söyle, dedi, böyle zıpzırlıklarla da yapma... Nisan 1985 itibariyle yayımlanmaya başladı şiirlerim. Miladım sayıldı o tarih."

Ancak o hâlâ kendi şiirini arıyordu. Yirmili yaşlarına dek ağırlıklı olarak toplumcu gerçekçilerle hemhâl olmuş, imgeci İkinci Yeni şiirineyse hep mesafeli kalmıştı. Hatta Edip Cansever'in bir kitabını okurken, sinirlenip, "Böyle şiir mi olur?" diyerek kitabı duvara çarpmıştı. Yanlış yaptığıysa kısa süre sonra anladı. Arkadaşlarıyla Bodrum'a tatile giderken ona bu dersi bir sokak köpeği verdi.

"İzmir'in içinden geçerdin o zamanlar otobüsler. Sabahın köründe, tren yolunun yakınında dururdu ki tren geçsin diye. Ben de böyle bir zamana denk geldim ve uyan-ımdım. Bir sigara yakttım. Bir köpek gördüm. Durmuştu, hiç kılmıdamadan dağa baktıyordu. Çok anlamsız, sabaha karşı bes... Ben de eğildim, camın, otobüsün bana izin ver-diği kısmıyla köpeğin nereye baktığını algılamaya çalış-tım. Gözüme sadece dağlar göründü. Çok saçma dedim

ama hayatın içindeydi ve o anda o duvara çarptığım kitap-tan şu mısra geldi aklıma: 'Kim bakardı uzaklara köpek-leri saymazsam...' Bodrum'a indik, ilk işim kitabevine gidip bir Edip Cansever kitabı almaktı."

KAFKA GEÇİYOR PENCEREMİN ÖNÜNDEN

İkinci Yeni'yle barıştıktan sonra şiir anlayışında giderek özgünleşen küçük İskender'in hayatındaki bir başka kırılmayı yaratansa Piraye Hanım'ın öz oğlu, Nâzım Hikmet'in Varna'dan seslendiği üvey oğlu Memet Fuat'tı. Memet Fuat o yıllarda *Yazko*'nun yöneticisi ve Adam Yayın-larının editörlerindendi.

"O güzel yayınevinin kapısından girip Memet Fuat'ın odasını sorduğumda dizlerim titriyordu. Memet Hoca, ayağa kalktı, ceketinin önünü ilikleyip elini uzattı. Hoş geldin, dedi. Yer gösterdi, iliştim. Sen önemli bir şair olacaksın. Ama karar ver. İskender Över mi, küçük İskender mi? Bana kalırsa küçük İskender. Çünkü her şeyle dalga geçiyorsun; kendinle bile."

Başta küçük İskender olmak üzere Memet Fuat'la ilişki kuran pek çok şair, yazar onu sık sık ziyaret ederdi. Ona çoğunlukla elden teslim ettikleri şiirlerin, öykülerin ne zaman yayımlanacağını da bilmezlerdi üstelik. Bir de nahif bir insandı Memet Fuat: Kendisini ziyaret edenleri ayakta, önünü ilikleyerek karşılar, eleştirilerini yüzlerine söyle-mezdi. Gelen şiir ve öyküleri odasındaki klasörlere koyar ve üstlerine eleştirilerini yazardı. Eser sahibi geldiğinde bir bahaneyle odadan çıkar, yazar veya şair de "gizlice" gidip klasörde kendi yazısını bulur ve eleştirileri okurdu.

küçük İskender'in şiirini, 80 kuşağının şiir anlayı-sına göre daha saldırgan, daha anarşist bulan Memet Fuat, bu hevesli gencin şiirlerini dergide yayımlıyor ve yaptığı olumlu, olumsuz eleştirilerle de onu her fırsatta destekli-yordu. küçük İskender yıllar sonra bugünleri "ana rahmi" diye niteleyecekti.

Henüz o yıllarda bile çok sayıda şiir yazıyor, bir kıs-mını yayımlatıyor, bir kısmını da gelen eleştiriler ölçüsünde yeniden ele alarak temizliyordu. Bu kadar çok şiir yazdığı hâlde kitap çıkarmak gibi bir arzusu yoktu. Belki otuzlu yaşlarında bir kitap çıkarırım diye düşünüyordu ancak süreç onun tahmin ettiği gibi ilerlemeyi.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

"İliklediğin bir şey gibi hayat

Bence çöz düğmelerini ruhunun ve soyun önünde aşkın

Çıplaksan varsın

Giyindiysen ölürsün "

"Beşiktaş'ta, gittiğimiz bir mekânda otururken telefon çaldı. Seyhan (Erözçelik) aradı. Adam Yayınları kitabını basıyormuş senin, dedi. Haydi canım, saçmalama, dedim. Dalga geçiyor sandım. Benim haberim yok, senin nereden haberin olacak. Milliyet'te haber çıkmış, dedi. Adam Yayınları'nın önümüzdeki yıl basacağı kitapların listesinde ismin var, küçük İskender'in ismi daha konmamış kitabı diye geçiyor. Ertesi gün Sevgili Turgay'ı (Fişekçi) aradım. Ya, dedim, böyle bir şey mi var? Hı, senin kitabın çıkacak, topla, getir, dedi. Her şey benim dışımda gelişti. Evde zaten yığınla şiir var, onlardan bir şey yaptık. Hemen götürdüm ve arkasından kitap çıktı."

1988'de çıkan bu ilk kitabın adı Gözlerim Sıgımyor Yüzüme'dir.

Nerede kalmıştık

oradan ağlayalım halimize

kafka'dan öğrendim - şekil değiştirebiliyordu yaşa-

mak

ve Sait'ten öğrendim bu şehrin cenazesi bile büyüktü varlığını her yeni kadının saçlarında taramıştım o oğlak sevgilimi aramıştım asırlarca her tarafta her paragrafta

şirrim, sırtımdan düşmeyen sarışın bir yükü..

Spermlemleri sözcüklere verdim/ölmünce de uyak bula-

cağım aşka

ve en başta, anlamlı olmak var ya anlamlı olmak

anlamlın altında dürülen ilmik, kırılan hamur gibi

çoğalmak

çöğalmak
dibine

orada başlıyor sevdalı kavgaların hükmü işte!

Bu kitapla beraber çağdaşı şairlerin arasından sıyrılmaya başlayan küçük İskender, yeni şiirlerle mesaisine hız kesmeden, devam ederken Memet Fuat'la arasının açılmasına sebep olan bir tatsızlık yaşadı. Periler Ölüren Özür Diler adlı bir şiir dosyası hazırlayıp Adam Yayınları'na vermişti. İlkine göre daha sivri ve saldırgan olduğundan bu dosyanın daha iyi tepkiler alacağını düşünüyordu. Ancak Memet Fuat çok netti. Dosyayı beğenmediğini, bu kitabı basmayacağını söyledi.

küçük İskender üzgün ve gergin şekilde yayınevinden çıkıp, İstiklal'de yürürken Enis Batur'la karşılaştı. Enis Batur'un sorusu üzerine durumu anlattı, kalbi kırıl-

mıştı. Enis Batur'sa o yıllarda YKY'nin önemli isimlerinden. Kitabı YKY'ye getir, biz basalım, dedi. Böylece küçük İskender yeni adresinde yoluna devam etmeye karar verdi.

O gün bugündür bir sürü yayınevi değiştirdi değiştirmesine ama şiirlerindeki o kendine has saldırganlık, o vurucu gerçeklik; aşkın, seksin ve hakikatin cümleleri değişmedi. Her biri hem kendisinin hem de okurlarının zihninde soru işaretlerine dönüşerek dolandı, durdu. Ona yöneltilen eleştirilerden biri hep aynı şiirleri yazdığı yönündeydi. küçük İskender'se bu eleştiriye şu şekilde yanıt veriyordu:

"Aynı yatakta ayrı kadınlarla mı sevişmek güzeldir, yoksa ayrı yataklarda aynı kadınla sevişmek mi? Ben ayrı yataklarda aynı kadınla sevişiyorsam buna tekrar denmez."

Dünyaya ve insana karşı hissettiği soğukluğu ve yakınlığı sadece şiir formunda değil deneme, anı ve eleştiri hatta roman formunda da yazdı. Yazdığı her şeyde özgünlüğü, alışılmışın dışındaki biçimleri, pek kimsenin geçmediği patikaları aradı.

EY BENİM GÜZEL ÜMİDİM, ŞİMDİ NEYİ TEM- SİL EDİYORSAN / BİZ DE ONUN PEŞİNDEYİZ

küçük İskender tıpkı şiiri gibi dışa dönük bir insan olduğundan çağdaşı pek çok şairle de iç içeydi. Bu birlik-telik içki masasında, şiir etkinliklerinde olduğu gibi zaman zaman eylemlerde de ortaya çıkıyordu. Bunların başında da meşhur "Şair Grevi" geliyordu.

1989 yılında Can Yücel, Cemal Süreya, Atıl Behramoğlu, Arif Damar, Refik Durbaş, Erdal Alover, Turgay Fişekçi, Cevat Çapan ve küçük İskender ortak bir bildiri yayımladılar: "... Şiir ile okurun buluşmasını engelleyen ya da gölgeleyen kurumları ve kitle iletişim araçlarını, resmi, geçerli ve sıradan anlayışı, bu beğeniye ve piyasaya uyararak şiir kitabı yayımlamaktan kaçınan yayınevlerini, şiir kitabı dağıtmaktan kaçınan dağıtımcıları, izin almadan şairlerin yapıtlarını kullanan yapımcıları ve ödenen komik telif ücretlerini protesto ediyoruz. Artık şiir yok beşe, şairler birleşsin!" Aldıkları karara göre 1 Ocak 1990'dan itibaren altı ay boyunca hiçbir yerde şiir yayımlamadılar. Başlattıkları bu grev pek çok yerde olumlu anlamda yankı buldu.

Cemal Süreya'yla aynı bildiriye imza atsa da onunla yüz yüze gelme şansı olmadı. Sadece küçük bir telefon

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

görüŖmesi... Bir gün Cemal Süreya'dan bir telefon aldı, "Nasılsın delikanlı? Ben Cemal Süreya," lafını duyunca çok heyecanlandı. Büyük Ŗair, onu bir hafta sonra pazartesi günü Gazeteciler Cemiyeti'ne davet etti ancak küçük İskender o günlerde sarılık geçiriyordu, hastaydı. Durumundan bahsedip, nasıl olacak diye düşünürken Cemal Süreya Ŗsteledi, "Buna bir Ŗey olmu-yor, sana ne olacak?" dedi ve ne yazık ki aynı hafta 9 Ocak 1990'da vefat etti. Yüz yüze gelme Ŗansları olmadı.

AŖlında küçük İskender buna benzer bir Ŗeyi daha önce de yaŖamıŖtı. Gençliğinde kitabını duvara çarptığı, akabinde değerini anlayıp tabiri caizse tövbe ettiği Edip Cansever'le tanışmayı çok istiyordu. Bir arkadaŖına bu durumdan bahsetti. O da küçük İskender'i Edip Cansever'le buluŖturacaęını söyledi. O gün doğum günüydü. küçük İskender eve gidip, aile-siyle doğum gününü kutlarken arkadaŖından bir telefon aldı. Edip Cansever de 28 Mayıs günü vefat etmiŖti. Onunla da tanışamamıŖtı.

O da tanıştığı hocalarıyla avunmaya çalıŖtı: Ece Ayhan, Can Yücel, İlhan Berk... Hatta İlhan Berk'in bir gün onu sabaha karşı aradığında söyledikleri hayli eğlenceliydi. İlhan Berk, küçük İskender'in uykulu hâlde konuŖtuęunu fark edince "Bu memlekette Ŗairler müezzinler-den, imamlardan erken kalkmalı," demiŖti.

KÜÇÜK İSKENDER'İ ÖLDÜRMEMİ İSTİYOR HAYAT / BEN ÇOCUK ÖLDÜ-REMEM Kİ

küçük İskender baŖından beri Ŗiirle iç içeydi. Ŗair olmayı ve hayatını Ŗiir yazarak geçirmeyi istediği için keskin bir karar verdi ve Tıp Fakóltesini son sınıfta bıraktı. Ardından İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Bölümüne baŖladı ama burayı da yarıda bıraktı. Üniversite-ler, baŖka meslekler ona ait değildi. Bir türlü üzerine giyemiyordu bunları, hepsi ya bol geli-yor ya da sıkıyordu. O da bir an önce soyunup bildiği yere, Ŗiire koŖuyordu.

küçük İskender'in Ŗiire koŖuşu, Ŗiirle koŖuşu pek çok yayınevine, onlarca dergiye, kitaba, yüzlerce okura, mekâna, Ŗiir etkinliklerine dek sürdü.

2018 yılında akciğer kanseri teŖhisiyle tedaviye baŖladıęında durumunun iyiye gittiği haberleri bütün okurlarını sevindiriyordu ancak acı haberi yaklaşık bir yıl sonra 3 Temmuz 2019'da geldi. küçük İskender 55 yaŖında vefat etmiŖti.

"Benim öldüğümü duydukları gün dansa gitsinler. Bir gün önce dansa gidenler de çok özledikleri sevgililerini arasınlar. Arayanlar varsa parti versinler. O gece çok eğlensinler. Ben öldüm diye eğlenmesinler. Böyle bir adam yaŖadı diye eğlensinler."

Yıllar önce katıldığı bir programda vasiyetini yukarıdaki Ŗekilde açıklamıŖtı küçük İskender. Bu vasiyeti kimler yerine getirdi, bilinmez ama "böyle bir adam yaŖadı diye" biz, okurlar, ona her zaman minnet duyacağız.

Yazdığı Ŗiirlerden, cinsel yöneliminden, hayat tarzından dolayı HÂLÂ onu sustur-maya, yasaklatmaya çalıŖanlara, etkinliklerini iptal edenlere inat küçük İskender'i unutma-yacağız.

"Beni özenle sinirlendirmeyi sürdürüyorlar. Öfkeme hayranlar. Onlardan uzaklaŖıp nesnelere, nesnelerin zindanlarına sığınıyorum. İyi ki yedek imgelerim var."

Beni özenle zehirlemeyi sürdürüyorlar. Çürümeme hayranlar. Çok çalıŖmam gerek. Defolmamı isteyenlerde konuğum hâlâ."

**Zihnin tereddüdünde dikkati hücumla yerleŖtirmek.
Bir gün yeniden seversem, sevgilimin dipnotu olurum
süresiz."**

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

ZAMANSIZ ŞAİR: KÜÇÜK İSKENDER

"Sesin gulağımdan gitmez gari," der anneannem ben giderken hep – beni çok özleyeceğini böyle anlatır. Senin sesin de benim kulağımdan gitmiyor. Neşeli sesin, oyunbaz sesin, ciddi sesin, kızgın sesin, taşkın sesin, sıkkın sesin – ama hep diri sesin! Hep kendin!

"Üzülmeceksin sakın, istediğim gibi bir hayat yaşadım ben, bile isteye yaşadım, diyen o metanetli, o cesur sesin. Elimi incecik sıkışın. Annenin yanımda dağ gibi güçlü duruşu. Balkona kaçıp, bögürerek ağlamam – annenin sakince bana kolonya tutuşu – ondan özür dileyişim defalarca – onun bana sarılıp saçlarımı okşaması. Sanki seni özledikçe, sanki hâlâ annenin saçlarımı okşaması..."

Seni kaybettiğimiz gün uzaklarda oluşum – Lizbon'da bir Portekiz şarabıyla ve dans ederek seni göğe doğru, seni sulara doğru uğurlayışım. O kumlu sahilde – bağıra bağıra şiirlerini okuyuşum. Sonra *Lettera Amorosa*'dan parçalar okuyuşum sana doğru. Seni, sesini taklit ederek. Ne çok gülerdik buna!

Emanetini aldım sonra – özenle hazırlıyorum kitaplarını eski, yeni okurların için. Özenle yapıyoruz ne yapıyorsak senin için. Bizim çocuklarla.

Bir Çift Siyah Deri Eldiven'de "Şiir, okurunu bir çift siyah deri eldiven gibi giyer/ şairinin parmak izlerini saklamak için.../ parmak izleri, hayatın izlerinin tekrarıdır!" demiştin. Parmak izlerin duruyor. Bazı saklı ta şuramda – bazı ortada...

*Bir itirazdır
küçük İskender.*

Şiirleri üstüne başına benzeyen ender şairlerden küçük İskender. Delişmen, şaşırtıcı, kıvrak, pıtraklı, akortsuz. Diridir şiiri – sesi gibi! Yazdıklarını kendinin kılmış, kendini yazdıkları kılmış bir şairdir. Kendinden yeni efsaneler yaratabilmiş bir şair. Katlanan, kanatlanan, aşkın, cüretli, pervasız, arzulu, kışkırtıcı bir şair.

Verili dile, verili düzene ve iktidara, onun estetik anlayışına karşı başkaldırmış, dayatılan sınırları tanımamıştır. Eş cinsel kimliğini açıkça ortaya koyarak, aklın, beden, dilin özgürleşmesini arzularak hiyerarşik, heteroseksüel, baskıcı düzeni eleştirerek egemen kültüre itiraz etmiştir. Bir itirazdır küçük İskender.

Pers İmparatorluğunu yıkan, Yunan kültürünü Anadolu'dan Mezopotamya'ya, Hindistan'a, Mısır'a kadar taşıyıp, Doğu kültürüyle kaynaştırarak Helenistik Dönem'i başlatan, eş cinselliği, inatçılığı, yürekliliği, ataklığı ve çok içki içmesiyle bilinen, Persepolis ve Thebai kentlerini yıktırıp yıktırarak ve dünya tarihine adını böyle yazdırıp genç yaşta ölen Büyük İskender gibi o da yarattığı pek çok yenilikle egemen etik ve estetik anlayışa comak soktu.

1980'lerden itibaren şiirde adından sıklıkla söz ettiren küçük İskender, kentler yakıp yıkmadı ama ideolojik yönden aileden ahlaka tüm kurumlarıyla, gelenek, yaşam biçimi ve kurallarıyla düzeni yıkmaya yöneldi. Yazınsal türler arası sınırlamaları, yerleşik şiir anlayışı ve beğenisini, yazım kurallarını dikkate almadı. Dilinden estetik yargılarına, yazınsal iktidara başkaldırdı. "Şiir, ancak başkaldırının şiddeti içinde güçlü bir anlama sahip olabilir," diyen Georges Bataille ile benzer bir düşünceyi benimsedi.

"Ozan, alışkanlıkları bozan kişidir," der ya St.-John Perse, küçük İskender de türlerinden diline, biçimlerinden konu ve içerğine edebiyatın "edep"ini bozdu. Bilinip de bilmezden gelenleri, arzulayıp da söylenemeyenleri, dolaylı yollardan duyumsatılmaya çalışılanları, bilincinde ve düşleminde canlanan çoğu şeyi yüreklice dile getirdi. Zamanında yazılmakta olan şiire eklenerek, onu kopyalayıp çoğaltmaya yönelmedi. Yazınsal iktidarın onayını almayı umursamadı. Kimseleri ilmezdi.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Nesli Akın

Otuz yılı aşan yazı hayatında şiir-deneme, inceleme-eleştiri, roman, serbest metin, derleme, günce türlerinde olmak üzere farklı türlerde eserler veren, zengin bir külliyyata sahip küçük İskender sadece sözcükleri değil türleri de özgürleştirmek istedi. Türlerin sınırlarını zorlayarak uçlara uzandı. Yazınsal türlerin geleneksel yazma yöntemlerine, anlatısal yapıların kurgu, kural ve kalıplarına bağlı kalmadan özerk metinler oluşturdu. Şiiri düzyazıya, düzyazıyı da şiire yakınlaştırdı, onları birbirine bakışmıslı hâle getirdi.

Gerçekliğin "her zaman sıkıcı" olduğunu savunan şair, onu dönüştürmek için fantastik öğelere yer verdi. Saldırganlığı, baskıyı, yabancılaşmayı, sadizmi, işkenceyi ve katliamları anlatırken toplumdaki kötülüğün şiddetini yansıttı. İyi ile kötüyü, güzel ile çirkinin kesin olarak birbirinden ayrılan dinsel, ahlaki, metafizik, düalist yaklaşımları reddetti. İnsanı tüm bedensel arzu ve tutkuları, duygu ve değerleri, çatışma ve çelişkileriyle, diyalektik karşıtlıklarıyla, iyilik ve erdemleri yanında suç ve kötülüklerinden de soyutlamadan varoluşsal gerçekliğiyle ele aldı.

Jean Cocteau, Rimbaud'nun gerçek değerini "söz dizimine getirdiği yenilik"te görür. küçük İskender de dilin kural ve olanaklarını zorlayan, farklı alanlardan, birbirlerine uzak sözcükleri yan yana getirerek şaşırtıcı bağdaştırmalarla özgün imgeleri oluşturdu. Sözlerin arasında

eskiyle yeni, soylu ile bayağı, yerli ile yabancı ayrımı yapmadı, "... dilimizdeki bütün kelimelere dahi eşit davranırım: En zarif olanıyla en ahlaksız olanı yan yanadır bende," demiştir.

Birbirleriyle ilgisizmiş gibi görünen kimi dizeler arasında, ses uyumunun yanı sıra, okuyana göre değişebilecek, çağrışımlar ve duygular uyandırabilecek anlamsal bağlantılar kurdu. Sözcük oyunları ve anlam kaydırmalarıyla sözcük türetmeleri ve kimi sözcüklere, ortak dilin dışında, özel anlamlar yükleyerek ilginç benzetme, eğretileme ve göndermelerle şiirini zenginleştirdi.

Kişiliği, yaşam biçimi, şiiri ve yazdıklarıyla uçlarda yer aldı. Hiçbir yazınsal gruplaşmanın, akımın, politik grubun içinde yer almadan, ilk şiirleriyle başlattığı ataklığını yalnız kalmaktan, ötekileştirilmekten, dışlanmaktan çekinmeden sürdürdü.

Özgün dili ve sesi, ayrıksı içerikleri, alışılmadık metafor ve imgeleri, ironisi ve yakıcı başkaldırısıyla, istediği biçimde yepyeni bir dünya kurdu, geniş okur kitlelerinin ilgisini çekti. Uyarıcı, sarsıcı, zamansız şiirler, metinler yazdı.

Zamansızdır küçük İskender – yakıcı biçimde değer

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

TAMAM, GİTTİN

Çok gençtik. Ben her gün Beyoğlu Hayal Kahvesi'nde içerdim. *Gözlerim Sığmıyor Yüzüme* kitabı çıktığı tarihi. O zamanlar kafelerde, barlarda hallederdik her şeyi. Kitapları çoğu kez evde değil orada burada çantamdan, cebimden, belki kazağımın içine sokup oradan okurdum. Kitabını barda okuyup kazağımın içine sokmuştum. Çıkarıp, sokup sevdiğim arkadaşlarıma gösteriyordum. Ve sürekli "Ellerim sığmıyor yüzüme," diyordum. Halâ böyle derim.

Bir akşamüstü barda bana dik dik bakıp başını çeviren gözlüklü, cılız, aksi olduğu çok belli bir delikanlı gördüm. Yanımdaki arkadaşla kim bu demeye kalmadan "küçük İskender," dedi. Heyecanlanmadım bile. Çünkü çok önceden gözlerimizin ve ellerimizin yüzümüze sığmayışından tanışıyorduk demek ki. Tanıştırılmadık da. Bardan çıkarken, ufak bir el dokunuşuyla yanımdan geçerken, "Kendine dikkat et dazlak şarkıcı!" deyip gitti. Çok uzun süre birbirimizi görmedik. Hiç karşılaşmadık. O, daha ufak barlara gidiyordu.

En sevdiğim şairdi. Bu, bir kan uyuşması. Bu, biraz da onun sadece şiir yazıyor olması değil şair olmasıyla da ilgili. Yaşadığı gibi yazan kaç insan var? Şiir yazıp da şair olan kaç insan var? Az. Bu, onda en etkilendiğim şeydi. Acısına, küfrüne, aşkına o denli yakın çok az şiir yazan var. O; dediği, ettiği, yaptığı her söze çok yakındı. İçin şeydi. Tam içinde. Bir hafta sonu telefon geldi. "İskender sizi taksim acilde bekliyor. Çabuk gelin!" dendi. Bir kez tanışmadan tanışmış olduğum biri beni hastaneye çağırıyordu. Yıllar sonra hem. Ama ondan bundan, arkadaşlardan birbirimizi sevdiğimizi ikimiz de duyuyorduk. Selamlar iletliyorduk. Koştum, gittim.

Gittim. Acilde, iğne sırası bekliyordu daracık hastane yatağında. Çevresinde birkaç şüpheli, güzel çocuk. Bir şeylere tüzülmüş, çok içmiş, midesi bozulmuş, korkulacak bir şey yok. "Aştan sen anlarsın diye seni çağırttım Umay," dedi. Hemşire beni de onu da tanıymıyordu. "Sertap Erener gelse ne havam olurdu," diye ekledi. O gün gülmekten kopacağımız, kendimizle dalga geçmekten kırılacağımız bir dostluğun başladığını anladım. Bir 14 Şubat Sevgililer Günü'ydü. Nasıl sevmişse... Aslında bütün sevgililerini öyle sevdi.

Sonra, sonra, sonra hep güldük. Ama sokakta ama hastanede ama evde. Cumhuriyet Bayramı'nda Taksim'deki kalabalığın içine karışıp aşk da aradık, izledikimiz eski bir Türk filminin acıklı yerinde koltuğa çakılıp ağladık da. Bir ara küstük, iki üç yıl görüşmedik. Ben yeni kitap çıkarmıştım. Okuyup onu yazmıştı. Öyle ince ve iyi niyetliydi. Ben buna sağlıklı derim aslında süslemeden. Sağlamdı.

O gittikten sonra göğsümün ortasına kelimeler oturdu. Oturdum, yazdım, Tüm hissettiğim bunlardı:

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Sen Hoşça Kal-ı Göğsüne Bastırmışsın

Ruhun kırıldığında...

Ormanda küçük bir dal parçası gibi...

Dağda yankılanan hıçkırık gibi...

Büyüyerek ve hatırlanan anılarla çoğalan nabız gibi...

Öyle sıradan şeylere sokulamaz, adlandırılmaz, onurlandırılmaz gibi...

Dal kırıldığında,

şair öldüğünde,

bir diğeri doğduğunda,

derin, gülüşsüz,

üstümüze uymayan yaralar ve morluklarla iyileşeceğine inandığımız bedenlerimize bakarız.

Aynaları patlatan dudaklarımızı,

bir parça kanın bile mahremiyetini sorgularız.

Yanımda bizden bağımsız bir varlık var gibi hep terbiyeliydik oysa.

Ağzı bozuk yaşamlar dolanıyordu ayaklarımıza.

Çocukluğu her yaşta terk edilen adamlar vardı.

Çokta vardık, azda yoktuk zaten.

Dünya kocamandı,

sözcükler ipsiz.

Fotoğraflarda köşeye sıkışmış lambalar gibi parlardık.

Tenhaydı her sevişme.

Tarihin dili sürçtü,

yakaladı seni tam göğsünden.

Hırkası hırıltılı boşlukta.

Dolduramadı, ıstamadı soğuğu.

Bir oğul kaybetmenin sızısı var içimde. Off! Başka şeyler yazılmalı elbet.

Yakışksız ölüme hoopp bile denemedi.

Ör beni yeniden sözcüklerle,

kışa dik yakalı bu yamaçta başlayayım.

Hoşça kal-lar hep yakındır biliyorum.

Bilirim işte, en başından cezam budur. Merhaba dediğini farz etmişim o şirde, sen hoşça kal-ı göğsüne bastırmışsın. Hırıltı büyüdü, büyüdü, büyüdü.

Bir dala bastın en fazla.

Herkes yolunu kaybedebilirdi de herkes sen olamazdı...

Nereye kayboldun? Neredesin?

Ancak karanlıkta görenler bilir.

İz bırakırız kayıp ormanların içinde. Söğüt ağacı ya da akasya serinliği. Başının altında akan nehri var sayarız. Bahklar yüzer parlak bakışlarıyla. Oltalara kanmayan balıklar. Avuçlarından kayan balıklar.

En çok nevi özler insan

insan olmaktan çıkınca?
Güzel kokulu çiçeğe mi gittin,
yaprakları sevişmeyen dallara mı? Henüz düşmemiş-
lerdir,
İklim dönmedi daha. Daha. Daha. Güneş tutuldu sadece.
Bilir işte karanlıkta... Daha.

Uçtum kayalıklara doğru,
kaplan gölgeleriyle
hareketlenen toprağa inat.
Kırdı ruh, uçtu sözcükler.
Tekrar gelebilmek için giyiniyorum; yere uzanıp yaz-
dığım karalanmış kâğıtlar hangi ağacın yaprakları?
Anılmış olur şiirler.
Artık taşıyan onlardır gövdeni. Serinleten onlardır
içinin tüm yanmalarını.
Aksın o nehir,
herkes kendi yüzünün aksinde ses çıkarır.
Ne eksik ne fazladır artık aşk.
hizaya sokmuştur kaybın acısını
çığırkanlar için.
Konuşulacak yeni konular doğmuştur. Bir süreliğine

çay içmeye uğrar.
Sonra yatısı namazından önce kalkar, gider.

Benzer sokaklarda dizlerimiz yaralı, çiğnenmiş
ekmek basılmış yüzlerimizle,
karşı mahallenin çocuklarıydık.
Tanıdık ve mesafeliydik.
Hoşlanmazdık. Ödümüz kopardı
birbirimizi acıtmış olmaktan.
Biri annemize küfretmiş gibi olurdu.
Pisi pisine, derdik,
yazık tüm bu olanlara ve olacaklara.
Aynı kederde aynı bakışla karşılaşırdık.
Eline sokulmak için
aldığım uçak biletiyle
kanatlandığın gün
ağızındaki kanı sildim.
Biz biliriz birbirimizi
ayrı zamanda, aynı zamanda,
hiç olmayan zamanda...
İmlası bozuk bu hayattan sonsuza,
her elveda kırık bir merhaba nasılsa
küçük İskender. Tamam, gittin.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

BEN ÖLDÜĞÜM ZAMAN
İNSANLAR DANSA GİTSİNLER İSTERİM.
BİR GÜN ÖNCE DANSA GİTMİŞLERSE
ÖZLEDİKLERİNİ, SEVDİKLERİNİ ARASINLAR İSTERİM.
BÖYLE BİR İNSAN YAŞADI DİYE
DANS ETSİNLER İSTERİM.

Can Bonomo

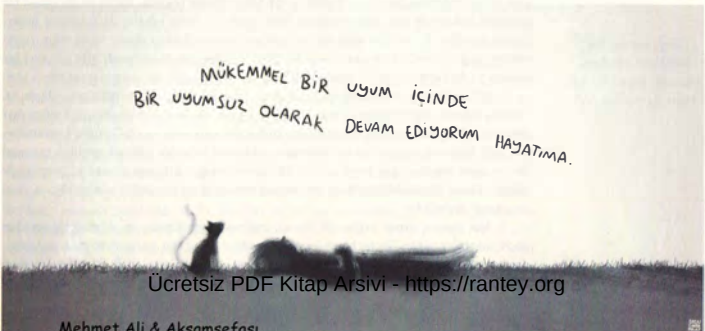
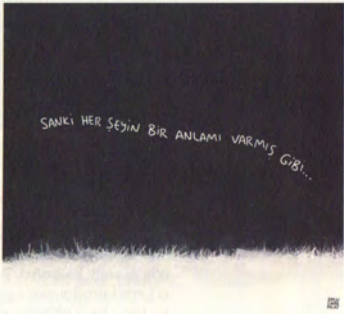
KÜÇÜK İSKENDER

küçük İskender'le uzunca bir rakı masasında tanıştığım 21 yaşımdaydım. Şiirimi derinden etkileyen İskender'in koyu bir Fenerbahçeli olması birtakım insanlara ilginç gelmiştir. O yaşlarımda ben de garipsemiştim. Hâlbuki şairin insani davranış ve zaafı şiiiri ile aramıza mesafe koyuyorsa bir şeyleri yanlış yapıyoruz, demektir. Şair bir süper kahraman ya da gerçeküstü güçleri olan bir varlık değil yazma hakkı olan ve bu hakkı şüphesiz bir muvaffakiyetle ifa eden kişidir. Yazmak ve yazmamak sınırları dışında yaşadığı şeyler onu daha fazla şair ya da daha az şair yapmaz. Onu şair yapan şey topluma kabul ettirdiği şiiiridir. Yıllar sonra bu sene Yunus Emre Şiir Yarışması'nda jüri özel ödülü kazandığımı ona bizzat söylemek istediğimde ziyaretine gittim. Rahatsızlığı sebebiyle yatağında yatmıştı, maç izliyordu. Yıllardır aramızda geçen şakayı hatırlatmak için yanındaki koltuğa otururken alaylı bir biçimde "Şair adam hiç maç izler mi?" diye sordum. "Sen şair olduğumu anlayasın diye bütün gün pencereden kuşları izleyecek değilim. Maç var, maç izliyorum." diye karşılık verdi. Bu diyalogu hayatım boyunca unutmayacağım. Sevdığım şairlerin hemen hemen hepsi daha ben doğmadan ya da henüz onlarla tanışma fırsatı bulamamışken öldüler. Ne kadar şanslıyım ki Türk şiiirine muazzam şeyler katmış olan İskender hariç. Son buluşmamız "Ölmeme Günü" vesilesiyle Cumhuriyet Meyhanesi'nde oldu. Bastonunu sandalyesinin arkasına astı. Bir tek rakısını koydu. "İçiyor musun?" dedim, "İçiyorum," dedi. Eski şairleri konuştuk. "Ölmeme günün kutlu olsun!" dedim, "Nasıl ölmedim ama?" dedi. İskender sürprizleli delulu bir inisiyati "İçiyorsun."

dedim. "Ölmeme gününde benim burada olmam nereden baksan manidar bir şaka oldu bence," dedi. Güldük. Gece bitti. Ayrılrırken elimde tuttuğum kadehin ustamla içtiğim son rakı olduğunu tahmin edebiliyordum. Sevdığım insanları daha önce de kaybettim. Ölümlerimden olduğum bir meseledir. O gece, sağlığımın iyiye doğru gidiyor olduğu illüzyonunu başarıyla yutturduğu diğer insanlarla devam etti. Ölmeme günü kutlandı. Ölen şairler hatırlandı ve İskender ölümü masada bırakıp evine geri döndü. Manevi babamı son kez neşe içerisinde gördüğüm mükemmel bir son buluşmaydı.

İskender tanrılarımızı kendimizin yarattığına inanırdı. Onu seven herkesin farklılıklara kucak açmalarını ve kalıplarını kırmalarını isterdi. Bir röportajında şunları dile getirmişti: "Ben öldüğüm zaman insanlar dansa gitsinler isterim. Ben öldüm diye eğleninler diye değil. Bir gün önce dansa gitmişlerse özlediklerini, sevdiklerini arasınlar isterim. Böyle bir insan yaşadı diye dans etsinler isterim." İskender çarklara ve statükoya her daim karşı çıkmış bir şairdi. Belki mükemmel bir hayat yaşamadı ama dört dörtlük şiiiri vardı. İskender'i yaşatmak istiyorsak şiiiri yaşatmalıyız. İskender'i yaşatmak istiyorsak dans ve zarafetle yaşamalıyız.

İskender'i yaşatmak istiyorsak onu insani davranışları ve zaaflarıyla hatırlamalıyız. küçük İskender'in öldüğü gün Türk şiiirinin öldüğü gün olursa bir ustanın dünyadaki iz düşümünü örselemiş oluruz. Hatıralarına perde çekmiş, köklerine balta vurmuş oluruz. Şiir okuyalım. Şiir yazalım. Bunları yaparken istersek maç izleyelim, istersek oyunlar

ANA AKIM SİNEMA, AĞIR ROMAN VE KÜÇÜK İSKENDER

Sinema endüstrisi, hemen her ülkede pazar anlamında benzerlik gösterse de Türkiye'de durum farklıdır. Seyirci, her daim yerli filmleri izlemeye gider. 50'li yıllardan itibaren sinema izleyicisi tüm dünyayı kasıp kavuran, karakterleri sembolleşen uluslararası yapımlardan ziyade yığınlar hâlinde yerli yapımları izlemek için sinemayı mesken tutar. Öyle ki 2010 yılında (2009'un sonlarında) gösterime girdiği her ülkede ilk sıraya yerleşen *Avatar* filmi kapalı gişe oynayıp, zirveye tutunurken ülkemizde 1.758.989 bilet satışıyla ancak altıncı sırada kendine yer bulur. Türkiye'de o senenin en çok izlenen filmi *New York'ta Beş Minare* olurken *Recep İvedik 3* ve *Eyyvah Eyyvah* onu takip eder.

Bu durumun değiştiği, kısa bir süreliğine de olsa farklılık gösterdiği bir dönem olmuştur. Ülkemiz sinemalarında 70'li yıllar ile birlikte başlayan seks furası yerli seyirciyi (Ertem Eğilmez'in aile, Yılmaz Güney'in toplumcu filmlerine rağmen) sinemadan soğutmuştur. 80'li yıllarda 12 Eylül darbesinin etkisi sosyal hayatı durma noktasına getiren seyirci videokasetler aracılığıyla arabesk filmleri evine getirir. 90'lı yılların başında artık yerli film izleyicisinden bahsetmek imkânsız hâle gelmiştir. Hollywood'un gösterişli yapımları gerek sinemada gerek özel TV kanallarında tek seçenek hâline dönüşmüştür. Seyirci, sinemaya gittiği zaman TV kanallarında izlediği, tanıdığı yabancı artistlerin şaşalı filmlerini tercih etmeye başlamıştır.

*Ağır Roman'da küçük
İskender'in hayat
verdiği Orhan
karakteri gerek Türkiye'de
gerek dünya
sinemalarında sahibi
bir anlatımla yer bulan
özgün temsillerden biridir.*

Yerli sinema izleyicisini salonlar ile barıştıran film ise bugün hepimizin bildiği, her denk gelişinde de izlediği *Eşkîya* olur. Gösterime girdiği 1996 yılında sinema salonlarını tıka basa dolduran bu film 2.572.287 gibi bir sayıyla o tarihe kadar sinema salonlarında gösterilen filmler arasında tüm zamanların gişe rekorunu kırar. Yeni kuşak seyirci, yerli yapımların da "güzel film" üretebileceğine ikna olurken *Eşkîya'yı* 1997 yılında vizyona giren *Ağır Roman* filmi takip eder. Her ne kadar onun kadar yüksek gişe yapamasa da yerli film başlarının rastlantı olmadığını anlaşılmıştır artık. Bir milyona yakın seyirciye ulaşan film yaklaşık bir sene sinemalarda oynar.

Endüstri özü itibarıyla metadan meydana gelir. Kavramın ihtiyacı olan, varoluşu itibarıyla dayandığı tek nokta budur: para. Bütün ülkelerin ana akım sineması da doğası itibarıyla endüstriyi diri tutmak, batmayacak özellikte film üretmek zorundadır. "Batmayacak film"in de çeşitli kodları var. Türüne göre (romantik komedi, dram, gerilim, macera, polisiye vs.) aynı kaleminden çıkmış gibi yazılan ve yapılan bu filmler içeriği itibarıyla "popcorn" olarak tarif edilir. Özellikleri; seyirciye eğlenceli anlar yaşatmak, günlük sıkıntılarını unutturmak ve bir arınma sağlamaktır. Hayata direkt bir noktadan bakmak, sosyal ya da siyasal bir eleştiride bulunmak ana akım sinemaya dâhil olmanızı, geniş yığınlar ile sinemada buluşmanızı engeller. Bu sebeple olanı olduğu gibi yansıtmak, iktidarı elinde tutan erkin (siyasetçiler, dağıtımcılar, yapımcılar, salon sahipleri vs.) hışmını çekebileceği gibi gerçekçi bir anlatım ya da karakter tercihi yapmak da belli kesimden seyircileri kaçırmanıza sebep olur.

1997 yılında yönetmenliğini Mustafa Altıoklar'ın yaptığı, Okan Bayülgen, Müjde Ar, Mustafa Uğurlu, Burak Sergen, Savaş Dinçel ve küçük İskender gibi isimlerin rol aldığı *Ağır Roman* filmi toplum tarafından sıkça talep edilen arabeske olan meyli, "kötüler kazanmayacak" gibi hamaset cümlelerini barındırması, şiddeti ve erkeklik kültürünü yeniden üretmesi ile ana akım sinemaya göz kırpar. Fakat *Ağır Roman* yaygın dağıtıma girmesine, gösterimde olduğu dönem düşünüldüğünde iyi gişe yapmış olmasına rağmen çeşitli yönleriyle ana akım sinemanın dışındadır.

Ağır Roman sosyal bağlamda insanın ruhuna, dönüşümüne ve ikiye bölünmüşlüğüne dair güçlü eleştiriler yapar. Gücün hangi kesimlerin elinde olduğunu, paranın ve dolayısıyla iktidarın insan üzerindeki etkisini ve yaptırımını işaret eden filmin en güçlü yönü ise ana akım sinemanın göstermekten ve ver vermekten imtina ettiği ya da temsil sırasında komik, şakacı,

Mehmet Ali

saf, salak olarak resmetmeyi tercih ettiği bir eş cinsel karakteri bu klişelerden arındırarak olduğu gibi anlatma becerisidir.

Hangi ülkede üretilirse üretilsin ana akım sinemada eş cinsel film kahramanları bir farklılık yaratmak, komiklikler yapıp (özellikle romantik komedilerde) seyirciyi güldürmek amacıyla ana hikâyeyi pek anlamayan karakterler olarak hikâyeye eklemlenir. Bağimsız sanat sinemasında bu temsilin özgün ve sahici örnekleri sunulsa da ana akım sinemada bu durumun pek karşılığı olduğu söylenemez.

Ağır Roman'da küçük İskender'in hayat verdiği Orhan karakteri gerek Türkiye'de gerek dünya sinemalarında sahici bir anlatımla yer bulan özgün temsillerden biridir. Sever, aşık olur, hüsrana uğrar, acı çeker... Hülasa insandır. Herkes gibidir. Uzaydan gelmemiştir, bu toplumun içinden çıkmıştır. En önemli nokta da budur. Diğer önemli nokta ise Orhan'ın filmin başrolünde yer alan en yakın arkadaşı Salih (Okan Bayülgen) karakterine duyduğu karşılıksız aşkın anlatımıdır. Salih, Orhan'ı olduğu gibi görür. Onu yargılamaz, yönelimine, duygularına saygı duyar. Arkadaşı olarak onu sever ama o Tina'ya aşık bir heteroseksüeldir. Orhan'ın aşkına karşılık bulamaması, bu yüzden acı çekmesi, üzülmesi ana akım sinemanın her daim reddettiği "öteki" kimliğinin insani boyutunu göstermesi açısından önemlidir. Bu bağlamıyla duyguların görünürlüğünü resmetmesi açısından dikkate değerdir.

Orhan karakterinin en önemli özelliği ise kendi de bir eş cinsel olan küçük İskender tarafından canlandırılmış olmasıdır. Bir oyuncu her türden rolü oynayabilir, oynamalıdır da fakat İskender'in bu noktada bu rolü oynamayı tercih etmesinin asıl sebebi ideolojiktir. O, eş cinsellerin yok sayıldığı bir ortamda varoluşunun bir parçası olan yönelimini merkeze alarak bu rolü oynamayı kabul eder. Rolün inandırıcılığına, sahici olmasına, karakterin yaşamasına bu yönüyle de hizmet eder. Filmin gerçekliğine değerleriyle, hayata bakış açısıyla, kültürel ve sanatsal birikimiyle inanır ve onu öyle yansıtır. Bir güldürü ögesi, karikatür malzemesi değildir Orhan. İnsandır. Tüm hücreleriyle yaşar. Tıpkı bu topraklardan gelip geçen, şiriyle, sözüyle, hayata bakış açısıyla, duruşuyla var olan küçük İskender gibi.

*Bir güldürü ögesi,
karikatür malzemesi
değildir Orhan. İnsandır.
Tüm hücreleriyle yaşar.*

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Yağmur Arat / İzlerin Peşinde

PARİS'TE SANATA YOLCULUK

Sacr -C ur Bazilikası'nın merdivenlerine oturmuş, bir yandan kahvemini yudumlayıp, diğer yandan kruvasanımı yerken önümdeki ucsuz bucaksız Paris manzarasına bakıyorum. Kimisi şarabıyla eşlik ediyor bu kente, kimisi kahvesiyle. Buraya ikinci gelişim olduğundan şehir bana yabancı gelmiyor. Kahvemini yudumlarken ilk gelişimi düşünüyorum: Param yok diye dışarıda sabahladığım o büyüğü gecede Eyfel Kulesi tüm güzelliğini sanki sadece bana gösteriyormuş gibiydi. Şimdi ise şehrin bana bambaşka yüzünü göstereceğine ve yine eşsiz anılarıma ev sahipliği yapacağına inanıyorum. Bu gelişimde burada yaşamış, sevdiğim sanatçıların izlerini takip ederek kentin tarihine yolculuk yapmak istiyorum. Bu içindeki heyecanla hareketlenip Paris'in en yüksek tepesi olan Montmartre'dan şehir turuma başlıyorum.

Ellerinde boş resim kâğıtlarını sallayarak, turistlerin resmini yapmak için davetkar bakışlar atan genç ressamların yanından geçip daracık sokaklarda bir gezintiye çıkıyorum. Bir dönemler Picasso, Salvador Dali ve Modigliani'nin burada yaşadığını düşündüğünce bu bölgede neden bu kadar çok ressamın olduğunu anlayabiliyorum. Resim ve heykellerle bezenmiş sokaklarda biraz turladıktan sonra şehri örümcek ağı gibi çevreleyen metroya binip kentin diğer bir ucuna gidiyorum.

İlk olarak bir zamanlar Simone de Beauvoir, Hemingway, Sartre'in müdavimi olduğu Café de Flore'da geçmişe yolculuk yapma...nvetindeyim. Kırmızı ve yeşil

renklerin yoğunlukta olduğu kafenin bir köşesine geçip bu tarihi kafenin ruhunu içime çekiyorum. Sol köşede Hemingway oturuyormuş ve en güzel eserlerini yazıyormuş gibi hayal ediyorum. Diğer bir köşede ise Simone de Beauvoir ve Sartre kahvelerini yudumlarken birbirlerine aşk dolu gözlerle bakıyorlar. Bu anın içine öyle girmiş olacağım ki garsonun "Bir şeyler ister misiniz?" sorusuyla ırkiliyorum. "Evet, bir kahve lütfen," diye yanıtlayıp bir süreliğine ruhumu bu ortamın büyümesine bırakıyorum.

Yaklaşık iki saatir Hemingway, Sartre ve Simone de Beauvoir'ı izledikten sonra şimdiki zamana ve Seine Nehri'ne doğru yola koyuluyorum. Saint-Germain Bulvarı'nda, Paris'in geniş caddelerinde rahatça yürümenin tadını çıkarıyorum. Bu, aklıma zamanında çok tartışılmış bir kararı getiriyor: Haussmann'ın kenti yıkıp şimdiki halini tasarladığı o günlere gidiyorum. 1800'ü yılların başında artan sanayileşme ve nüfus yoğunluğu nedeniyle Paris, Émile Zola'nın kitaplarında sıkça tasvir ettiği gibi dar sokaklara sahip, kötü kokulu, gürültülü ve aynı zamanda çarpık kentleşmenin olduğu bir yerdir. Bunun üzerine 1850'lerde III. Napolyon, Haussmann ile birlikte kentin büyük çoğunluğunu yıkıp yeniden inşa etmeye karar verirler. Bu kararla birlikte bir yandan halk direnişi için önemli olan dar sokaklar yerle bir edilip, bu bölgelerde yaşayan yoksul halk şehrin kenar mahallelerine itilirken bir yandan da bataklığı andıran şehrin

Herder Köşen

yerine zamanının çok ötesinde, birçok sorunu çözülmüş bir şehir tasarlanır. Günümüzde bile hâlâ tartışma konusu olan bu şehir planı kimine göre o dönem yapılan en doğru şeydir, kimine göre ise en zalimce şey...

Bu tartışmanın içinde kaybolmuşken Seine Nehri'ne ulaştığını fark ediyorum. Nehir kenarında biraz yürüdükten sonra karşımda beliren, yaklaşık 850 yıllık tarihe sahip Notre-Dame Katedrali'nin ihtişamıyla büyüleniyorum. İki dünya savaşını atlatan bu Katedral'e bakınca aklıma bir dönemler Katedral hakkında çıkarılan yıkım kararı geliyor. Bu yıkım kararını yazdığı *Notre Dame'ın Kamburu* eseriyle değiştiren Victor Hugo'ya bir kez daha teşekkür ediyorum. Önümdeki upuzun sıraya aldırıp etmeden, sabırla bekleyerek Katedral'in mimarisi içerisinde kayboluyorum.

Katedral'den çıkıp kısa bir yürüyüşle Paris'in eski ve sevdiğim kitapçılarından biri olan Shakespeare and Company'e geçiyorum. Dönemin yazarlarından James Joyce, Scott Fitzgerald, Hemingway gibi birçok yazara ev sahipliği yapmış bu dükkân, aynı zamanda o dönemde İngilizce kitap barından nadir yerlerdendir. İlk defa gelmeğe rağmen sanki daha önce bulduğum bir yermiş gibi hissediyorum. Tozlu rafların arasından kitaplara göz gezdirirken, ayaklarım merdivenleri takip ederek yukarı çıkarıyor beni. Küçük odacıklardan oluşan üst katta gözüme ilk çarpan sağ taraftaki, birçok nottan oluşan hatıra köşesi oluyor. Hemen panoyu incelemeye koyuluyorum. Onlarca kâğıdın üst üste bindiği bu

eden bir tarih atmış, kimi metro biletinin arkasına güzel bir not yazmış. Küçük bir kâğıt alıyorum elime ve kendimi izole edebileceğim bir köşede içinden geçenleri kelimelere döküyorum. Kitap yazma hayalimi belki de ilk kez kendime ve beni tanımayan binlerce insana itiraf ediyorum. Bu dileğimi, bulduğum küçük bir köşeye yapıştırıp mekânın diğer bölümlerini gezmeye devam ediyorum. Piyano sesleri beni duvarları kitaplarla kaplı küçük bir odaya çağırıyor. Bu çocuğu dinlerken piyanonun yanındaki yatak gözüme iliştiriyor. Birçok kitapta ve filmde bahsedilen ve bu mekânı farklı kulan bir özelliği aklıma geliyor; Dükkânın sahibi, genç yazarlara sadece birkaç saatlik çalışma karşılığında konaklama fırsatı sunuyor. Paris'in en pahalı bölgesinde, en eski kitapçısında ve birçok yazara ev sahipliği yapmış bu tarihi yerde konaklamak... Vay bel! Parayla satın alamayacağım bir deneyim bu. Her odasında saatlerce vakit geçirdiğim bu kitapçada kaybolurken artık kapanış saatinin gelmesiyle kendimi Paris'in ışıklarla süslenmiş sokaklarına atıyorum.

Kendimle geçirdiğim ve zaman yolculuğu yaptığım bu muhteşem günü bir şarapla taçlandırmak istiyorum. Hemen bir büfeden Paris'in lezzetli şaraplarından birini alıp Eyfel Kulesi'ni çevreleyen parka gidiyorum. Şarabımdan bir yudum almadan önce kadehim Paris'e, tek başına sokaklarda kaybolan özgür ruhuma ve Eyfel Kulesi'ne kaldirıyorum. Yeni şehirler, kültürler ve mekânlar keşfetmenin aşkı hiç bitmesin, diyerek kendini Paris'in bu ılımlı gece-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantev.org>

Merve Özdoğru

ÖĞLE YEMEĞİ ZAMANI GELMİŞ OLMALI

öğle yemeği zamanı gelmiş olmalı
iğrenç gurultuların, doymak bilmez açlığın sesi kulakla-
rında

-ne yapsam, nasıl yapsam, satsam kendimi- iç sesi

-pazarlık becerilerim iyi-

gurul gurul

"anlatacaklarım bitmedi!

beni dinleyin, beni dinleyin, BENİ"

leş gibi erkek koktu her yer,

sıcak bir iktidar eli boğazımda

leş gibi

bir İstanbul yazından beter boğuyor.

ama sen altına saklan,

altına babanın bacak arasının.

tahtına otur, âcizi öv

gurul gurul

doymak bilmez miden

beslen kanından sesi çıkmayanın

her öğle vakti

düşenin "dostu" ol

gurul gurul

merak etme, yutarsın, öğütürsün her şeyi

sindirim sistemin iyidir, paylaşımların gibi.

-nasıl yapsam, nasıl

tweet'lerim, like'larım-

gurul gurul

-sözlüğüm, yasalarım?-

nasıl yapsan haşmetlim, nasıl?

dert etme, en büyük sensin, en iyi.

ELLA MASON VE ON BİR KEDİSİ

Somerset Terrace'a yakın derme çatma evinde
Kedilere bakıyor yaşlı Ella Mason, son sayımda on bir tane,
Komşumuzun kedili-yüvasını görünce
Sorup soruşturuyor insanlar
"Bunca kediye bakan bir kadının
Tahtaları eksik olmalı," diye.

Tuhaf, kırmızı yüzlü bir karpuz gibi,
Sesi de çoktandır yorgun, hırıltılı
Ev sahipliği yapıyor Ella Mason Tabby'ye ve Tom'a
Hiçbir şey beklemeden
Bu kılı kırk yaran kedilerin geliştiriyor damak tadını
Kaymak ve tavuk bağırsağı ziyafetiyle.

Söylentilere göre çok eskiden
Salınmış Ella edalı, kibirli,
Şık bir güzellik,
Mahvedermiş çapkınları zümrüt yeşili gözleriyle
Şişmanladı artık, tam bir kız kurusu
Kapılarını herkese kapatıp kedilere açan sadece.

Bir keresinde çocukken gizliden süzöldük gözetlemeye
Mama tabakları dizili mutfağında kestiren Bayan Mason'ı.
Koltuk örtüleri,
Masa ve dolabın üstünde arsızca uzanmış kediler
Tüylü boğazlardan kopan huysuz-tınılı bir mırıltı:
Ne gürültücü kediler!

İtiş kakış, kıkırdayarak, sıvışmaya hazır
Örümcek ağı kapıdan merakla dikizledik
Sarı ters bakışlı
Bekçi kedileri taptıkları kadının etrafında dolanan,
Uyuklarken Ella parlak, bıyıklı bir yüz ve oyunbaz bir akılla:
Sfenks-Kraliçesi kedilerin.

"Bak! İşte orada, Kedici Mason!"
Kıs kıs gülerdik biz, biricik kedileri için o Somerset Terrace'a
Ayaklarını sürüyerek alışverişe giderken
Her mevsim daha pasaklı, daha kocaman
"Bayan Ella kafayı yemiş
on bir kediyle iş birliği yapmaktan."

Zamanla daha anlayışlı olduk, mim koyduk Bayan Mason'a
Göz kırıyor yeşil-gözlü ve yalnız
Evlenen kızlara -
Çekingen olanlara, yırtık olanlara, hiçbir derse ihtiyacı olmayanlara,
Gerdek gecesi boyunca tek başına somurtup boşa yorulan bekarlara
Vaşhi kediler kadar uğursuz

TİYATRO SOHBETLERİ:

CEM YILMAZER

Cem Yılmaz döneminin en çalışkan sanatçılarından. Kendine has tavrı ve çözüm önerileriyle Türkiye tiyatrosuna yeni bir bakış açısı kazandırdığı kesin. Kurduğu hayalleri gerçekleştirirken onu heyecanla takip edeceğiz. Cem'in de dediği gibi: "Hayaller hiç bitmesin."

Hazal Şahin: Verdığınız röportajlara baktığımda en çok dikkatimi çeken şey "Ben işimi severek yapıyorum." cümlesi oldu. Her seferinde bunu özellikle söylüyorsunuz. Peki, sizce günümüzde sevdiğimiz işleri yapmak bir lüks müdür?

Cem Yılmaz: Ben aslında hep müzik yapmak istemişim. ÖYS'de başarılı olamadım. Sonra da Mimar Sinan Üniversitesinin sınavına girdim. Açıkçası olaylar biraz tesadüfî gelişti. Mimar Sinan'ın sınavında en az tercih edilen bölümü sormuştum. Sahne Dekorları ve Kostümü, demişlerdi. "Hayat biraz sana gülecek ve sen de ona güleceksin." gibi oldu aslında. İkinci sınıfta bir hocayla karşılaştım ve o hoca benim aklımı aldı. Kemal Yigıtcan, Işık Tasarımı hocasıydı. Sonra onun peşinden koştum. Çok emek verdim, işi çok sevdim. İnsan karşısına çıkan fırsatlardan bazıları değerlendirmeli, doğru seçimler yapmalı belki de. Ama tabii bu dönemde bırakın sevdiğim işi yapmayı, sağlıklı bir hayat sürdürmek bile lüks hâline geldi.

H. Ş.: Yetenek ve yaratıcılığı tek başlık altında konuşabilir miyiz, yoksa ikisi birbirinden bağımsız olarak geliştirilebilir şeyler midir sizin için?

C. Y.: Ben yeteneğin doğuştan geldiğini düşünenlerdenim ama yetenek de yaratıcılık da ayrı ayrı geliştirilebilir ve tek başlık altında konuşulamaz diye düşünüyorum. İkisinin de koşulları var bence. Yeteneğinki "çalışmak". Yeteneklisindir ama çalışmazsan bir işe yaramaz. Yaratıcılığinki ise "zaman" bence. Daha doğrusu bir şeyleri dönüştürebildiğinin, başka gözle bakabildiğinin farkına varman biraz zaman alıyor ve zaman geçtikçe daha başka bakmaya başlıyorsun. Bazı yöntemlerin oluşuyor belki. Yetenek ve yaratıcılık ayrı ayrı şeyler.

H. Ş.: Siz çok yoğun çalışan tasarımcılardan birisiniz. Hisseniz ne düşünüyor onlardan uzak kaldığınız zamanlarla ilgili?

C. Y.: Ailem tabii ki her zaman yanlarında olmamı istiyor. Zaten bu pandemi sürecinde o açığı kapatmak bana da iyi geldi açıkçası. 6 yaşında bir oğlum var. Onunla bu süreçte çok uzun vakitler geçirmek ikimize de iyi geldi. Pandemi öncesi süreçte haftada sadece 1 gün ara verdiğim zamanlar ya da 3-4 hafta hiç durmadan çalıştığım zaman-

lar oluyordu. Ama insan kendine bunu yapmamalı bence. Biraz kendine de vakit ayırmalı.

H. Ş.: Her tiyatro kendi imkânları elverdiği kadarıyla teknik donanımına sahip olmaya çalışıyor. Siz çalışırken bu imkânlarla göre bir ayırım yapıyorunuz gördüğüm ve bildiğim kadarıyla. Çok büyük ve imkânları fazla olan sahnelerde de çalıştınız, tam tersi olan sahnelerde de. Bu çeşitlilik yıllar içinde size neler kazandırdı?

C. Y.: Bu çeşitlilik bende şöyle bir refleks yarattı: bir şekilde az imkânla da bir şeyler yapabileme. 2000'li yılların başında New York'ta bir ışık okuluna gittim. Oradaki tiyatrolarda -daha doğrusu Broadway'de, diyeyim- hazırda malzeme yok. Prova ışığı bile yok. Bir oyun için tasarım yapmaya sıfırdan başlıyorsun ve istediğin malzemeyi oraya getiriyorlar. Bizde öyle değil. Ama tabii ki Broadway standartlarına ulaşmamız, o sektör gibi olmamız çok zor. Onun için bende bu iş "Evet, abi ne var tiyatrodaki 3 tane par var, 5 tane PC var. Bunlarla ne yapabiliriz?" deditiren bir refleks oluştu, diyebilirim. Bundan da memnunum açıkçası. Biri bana derse ki "Bomboş bir sahnemiz var. Aynı Broadway'deki gibi tasarla." orada biraz zorlanabileceğimi düşünüyorum.

H. Ş.: Her yönetmenin farklı bir dili var ve her biri sizi kendi hayaline ortak ediyor. Ortak noktada buluşmadığınızda ne yapıyorsunuz? Gerçi ben kendi adıma sizi kolay uyumlanan biri olarak tarif edebiliyorum ama sizin fikrinizi merak ediyorum.

C. Y.: Bununla ilgili şöyle bir anım var: Uzun süre Semaver Kumpanya'da Işıl Kasapoğlu ile çalıştım. O, ilk defa bir Brecht yönetecekti. *Cesaret Ana* ve *Çocukları* oyununu. Kafasında bir rejî vardı. Ona öyle bir dekor çizdim ki içinde rejî önerisi de bulunuyordu. Benim "Evet ya, bu iş çok güzel bir iş." dediğim bir örnekti bu. O, kendi fikrini bıraktı ve o dekorun önerdiği rejîyi yapmaya konsantre oldu. Yani şöyle: Tabii ki ben bir öneri sunuyorum, sonra yönetmenle konuşuyoruz. Bir de tiyatronun içinde birazcık politika da var, konuşmak da var, birbirini ikna etmek de var. Zaten o sürecin güzelliği de burada bence. Bazen yönetmeni ikna edebiliyorum, onun düşünmediği bir şeyi düşünebiliyorum ya da yönetmen bazen benim düşünme-

diğim, onun kafasına olan, hayal ettiği bir şey beni ikna edebiliyor bu süreçte.

H. Ş.: Bizim kuşağımızda en çok konuşulan ve en çok çalışılan tasarımcı sizsiniz. Peki, ülkemizde sizi heyecanlandıran, merak ettiğiniz tasarımcılar kimlerdir?

C. Y.: Bizim kuşağımızda en çok çalışılan tasarımcı olmanın benimle bir ilgisi olmadığını düşünüyorum. 85 milyonluk ülkede bu işle ilgilenen insan sayısı o kadar az ki... Bu insanların az olması sebebiyle tercih ediliyorum diye düşünüyorum. Zaten o kadar az insan olduğu için dönüp dolaşıp hep aynı insanlara çarpılıyor. En çok çalışılan olma sebeplerimden bir tanesi de şu olabilir: Kendimi bir ekip oyuncusu olarak tanımlayabilirim. Senin de dediğin gibi ortama ayak uydururum. Oranın heyecanını içimde taşıyorum. Kendi heyecanımı, kıvılcıma o ateşin yanması için paylaşmaktan çekinmem. Hep böyle olmuştur aslında. Büyük Ev'de (Büyük Ev Ablukada) biraz böyle. Her zaman da çok iyi iş yaptığın için çalışmazlar. Sen insanlara iyi hissettirdiğin için de çalışmak isterler. Seni görmek, muhabbet etmek istedikleri için de bazen beraber çalışmak isterler. Okulda Nurullah Hoca (Nurullah Tuncer) vardı. Kendisi kafamı açan adamlardan bir tanesidir. Onun yaptığı ışık tasarımlarını, dekor tasarımlarını merak ederim. Kerem Çetinel var yine ışıkçı, dekorcu. Kostümcü olarak Tomris (Tomris Kuzu) var. Tomris'i çok heyecanlı, tutkulu bulurum.

H. Ş.: Bu işi yapmak isteyenlere bol bol pratik ve tecrübe dışında önerebileceğiniz bir kaynak, kitap veya internet sitesi var mıdır?

CY: Türkçe kaynak çok az. Benim bildiğim ışık tasarımcı Yakup Çartık'ın bir kitabı var. Aslında dekor ve ışıkla ilgilenecek olan arkadaşlara daha çok ressamlara bakmalarını önerebilirim. Benim çokluğümünden beri evde hep ressamların kitapları vardı. Belki bir şekilde gözümün ve algımın bu hâle gelmesinin sebebi de oydu. Hatta hiç unutmuyorum, bir kitabım vardı, uyanır uyanmaz o kitapla iki saat geçirirdim. Bir sürü internet sitesi de var tabii. Mesela Archive diye bir site var. Hemen hemen bütün dönemlerin ve ressamların bulunduğu bir site. Oradan faydalaniyorum genelde. Ama Google diye bir şey var artık. Ne ararsan bulabiliyorsun. Bu dönem daha kolay diyebilirim.

H. Ş.: Sektörde eksikliğini fark ettiğiniz bir şey var mı? Ya da "Bu konuda çok iyiyiz." dediğiniz bir şey?

C. Y.: Sektörde her şey eksik. En başından en sonuna kadar. Örnek alacağımız şey Alman tiyatrosu mu ya da Broadway mi? Onlara göre çok eksikimiz var. Her şey el yordamıyla yapılıyor diye düşünüyorum. Ama çok turneye, çok ülkeye gittim. Bizim de -Akdenizlilikten mi, yoksa coğrafi bir şeyden mi, bilmiyorum ama- her soru-

nun altından iyi fikirler bulup o sorununı çözebilemek iyi olduğumuzu gördüm.

H. Ş.: Şimdi herkes kendi hayallerini gerçekleştirirken telaşı içinde ve nedense her şeyi kaçırmıyormuş hissiyle çalışıyor. Siz de bir yerde "Benim hayalini kurduğum şey bu değildi. Ben bir şekilde kendimi bu işin içinde buldum." demişsiniz. Gerçekten tesadüfler sonucu mu yollarınız kestiği şu an yaptığınız işle?

C. Y.: Bence önemli olan şey en başta bir hayal kurmak. Evet, tiyatroyla tanışmam belki bir tesadüf eseri olabilir ama bütün bu hikâyede beni buralara getiren şeyin aslında hayal kurmaktan vazgeçmemek olduğunu anlamış oldum senin de sorunun katkısıyla. Okulda bir hocayla tanıştım. O, dedi ki "Bize bir köle lazım İKS'Ve çalışmak için." Sonra AKM büyük salona gittim. İlk çalıştığım gün oradan çok etkilendim. Orada hayaller kurmaya başladım. Sonra inanmayacaksınız ama tiyatrodan sıkıldığım bir dönemde lisede müzik yaptığım arkadaşlarımdan ayrıldığımı hatırlayıp "Ne kadar iyi şarkıların aslında onlar. Onları tekrar kaydetmeliyim." dedim. O grubu tekrar toparlamayıym diye düşündüm. Tiyatroda geçirdiğim süreci bir de film sektöründe geçirip, bu şarkıların filmini yapıp kaydetme düşüncem vardı. Tam bunları düşünüp, kendi müzik filmimin hayalini kurarken bir tiyatro oyununda Bartu (Bartu Küçükçaglayan) ile tanıştım. Sonra o hayal ettiğim film gerçek oldu. Şu anda da Büyük Ev Ablukada ile ilgili bir hayalim var. Hayaller hiç bitmesin bence.

H. Ş.: Peki, baştan sona size ait olan bir Cem Yılmaz projesi görebilecek miyiz bir gün? Böyle bir hayaliniz var mı? Yine bununla bağlantılı olarak bizimle paylaşmakta sakınca görmediğiniz, gerçekleştirmek istediğiniz büyük bir hayaliniz var mı?

C. Y.: Büyük Ev Ablukada'nın "Mutsuz Parti" videosu ve konseri tamamen kendi başıma hayal ettiğim bir projeydi. Fırtınayt albümünün yüzde yetmişinin müziklerini ben yapmışımdır. Gülin'in bir iki şarkısı vardı. Sözler Bartu'nun, müzikler genelde benim. O şarkıları kafamda tekrar ede ede -bir tiyatrocu olmanın getirdiği bir refleksle belki de- her şarkı için kostüm, dekor, ışık düşünüyordum. Yani "Mutsuz Parti" konser videosu benim için "Evet, ben bu işin yönetmeniyim." diyebileceğim bir iş oldu. Bundan sonrası için de hayal ettiğim ve şu anda üstünde çalıştığım şey yakında çıkacak olan Büyük Ev Ablukada albümü. Albümü bahar aylarında çıkaracağız. Bu 20 senede bir sürü insan biriktirdik. Aslında tek amacım da bu. Para ya da başka şeyler biriktirmek yerine insan biriktirmenin önemli olduğunu düşünüyorum. Neyse. Mihranların (Mihran Tomasyan) Çıplak Ayaklar ekibinin İznik'te 40 dönümlük bir arazi var. Bu arazide yeni çıkacak albümün bir filmini çekmek gibi bir hayalim var.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Jacques-Louis David / Sokrates'in Ölümü

Sir Joshua Reynolds, Jacques-Louis David'in *Sokrates'in Ölümü* adlı eseri için "Sistina Şapel'i'nden sonra ortaya çıkmış en başarılı eser." demiştir. Elbette tartışılır. Ancak bu eserin 18. yüzyılda yapılan en başarılı eserlerden biri olduğu açıktır.

Yeni klasikçilik döneminin en güçlü isimlerinden biri olan David'in 1787 yılında bitirdiği ve günümüzde New York'taki Metropolitan Museum of Art'ta sergilenen bu muhteşem eserde antik Yunan filozofu Sokrates'in idamı görselleştirilmektedir.

Sokrates, Atina şehrine hükmeden tanrılara değil de daha önce duyulmamış ruhanî kavramlara olan inancı ve en önemlisi Atinalı gençleri kötü etkilemesi sebebiyle idam cezasına çarptırılmıştır. Ölümü ise baldıran bittikinden yapılan bir zehirli içecek ile gerçekleştirilmiştir.

Biz bu sahnede Sokrates'in zehri içmeden önceki anını görüyoruz. Burasının bir zindan olduğunu tahmin edebiliriz. Sokrates için ölüm bir özgürlük demek. Ressam bunu vurgulamak için idamdan önce çözülmüş zincirlerine de kompozisyon içinde yer vermiş.

Sokrates kendisine uzatılan zehir dolu kadehe uzanıyor. Ona bu kadehi uzatan genç ise onun öğrencilerinden biri veya herhangi bir arkadaşı değildir. Onun görevi Sokrates'in öldüğünden emin olmaktır. Ölümüne tanıklık etmektir. Ancak bu genç figürün Sokrates'e bakmadığını görüyoruz. Bu da verilen cezanın taraflı, tarafsız herkes tarafından adaletsizce görülmesi olarak yorumlanabilir.

Bu tarafsız adamın üzgün duruşu, Sokrates'in dostu olan, olmayan herkes tarafından sevilen bir insan olduğunu vurgu yapmak için tasarlanmıştır. Son derece gergin ve

Sokrates'e doğru kaydığımızda onun çok rahat olduğunu görürüz. Hatta o kadar rahat ki birazdan kendisini öldürecek olan zehri almak için elini uzatırken hevesle idealerinden bahsediyor olacak ve tenezzül edip içi zehir dolu bardağa bakmayacak. Ayrıca Sokrates'in buradaki duruşu, yüksek Rönesans'ın en büyük ustalarından biri olan Raffaello'nun *Atina Okulu* adlı eserindeki Sokrates'in duruşuna bir gönderme yapar.

Sokrates hâlâ gökyüzünü göstererek ideallerini savunuyor. Ne zehir dolu kadehe ne de onu uzatan genç bakıyor. Son nefesine kadar gerçeği anlatacak bir kahraman gibi öne çıkarılmak istenmiş. Ruhun ölümsüzlüğü düşüncesinden bahsederken, parmağını yukarı kaldırarak bu dünyadan daha büyük bir varlık dünyası olduğuna işaret ediyor. Ayrıca mekân içinde bulunan diğer figürlerin gerginliği ile zıtlık yaratacak bir rahatlığa sahip olduğunu görüyoruz.

Şimdi biraz daha gezelim resimde. Sol tarafta, koridorda, duvara kapaklanmış bir figür görüyoruz. Duruşundan anladığımız kadarıyla Sokrates'in ölecek olmasına katlanamıyor. Hatta Sokrates'in ölümünü görmekten kaçınarak henüz ölmemiş Sokrates için yas tutmaya başlıyor.

Sokrates'in hemen yanında oturan ve dizinden tutan figür ise Kritodur. İdam kararı verildiği andan itibaren hocasını kaçırmaya ikna etmeye çalışsa da bunu başaramaz. Resimde biz Kritodun sanki hâlâ, son ana kadar aynı çaba içerisinde olduğunu görüyoruz. Hocasının dizinden tutuyor ve üzgün olan diğer öğrencilere göre resimde en ufak umut kırıntısını o taşıyor. Hâlâ umut varmışcasına hocasının gözlerine bakıyor.

Tüm bunlara sırtını dönmüş olan ve yatağın ucunda oturan figür ise Platon'dur. Onun hocasına ve arkadaşlarına sırtı dönük olması, sahnedeki drama da sırtını dönmemesinin bir anlamıdır. Platon da düşüncelere dalmış ve son derece kederli görünmektedir.

Kompozisyonun yine sol tarafına doğru baktığımızda Apollodoros'un ağladığı koridorun sonunda merdiveni çıkan ve el sallayan figürler olduğunu görüyoruz. Sokrates idamı sırasında, Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org> derim. Sanatla kalm...

istememiş. Bu yüzden baldıran otu zehri getirildiğinde tüm akrabaları dışarı çıkarılmıştır.

Yeni klasikçilik dönemi epik sahneleri ile ünlü bir sanat dönemidir. Bu dönemin en güçlü temsilcilerinden biri olan Jacques-Louis David'in figürleri son derece idealize edilmiş hâliyle resmetmesi de gözden kaçmaz. Yani demeye çalıştığım gerçekçi olması hedeflenmemiş.

Kahramanlık, cesaret, onur gibi kavramlar güçlü bir şekilde ele alınmaya çalışılmış ki yine bu dönemin en önemli özelliklerinden biri de budur. Sokrates öldüğünde 70'li yaşlardadır ve bu kadar "kaslı" ve sağlıklı gözükmesi çok da gerçekçi değildir. Ancak sanatçı idealize edilmiş bir Sokrates figürü sunuyor bize. Sadece Sokrates değil diğer figürlerin de gerçeğe çok da uygun olmadığını söyleyebiliriz.

Aynı şekilde Platon'un yaşlılığı da bu idealize kavramına bağlanabilir. Normalde Platon, Sokrates'in öğrencisi olduğu için onu daha genç resmetmesi bekenirdi. Ancak sanatçı herkesin zihnindeki yaşlı, uzun saçlı ve sakallı "filozof" görüntüsünü kullanmayı tercih etmiştir.

Peki, neden böyle bir resim yapıyor Jacques-Louis David?

Bundan önceki dönem Rokoko adı verilen bir dönemdir. Bu dönemde sarayılar lüks içinde yaşarken halk unutulmuş ve bu, resim sanatını bile değiştirmişti. Rokoko dönemi resimleri genellikle aşk, aldatan ve aldatılan çiftler, parklarda cilveleşen çiftler, saray aşıkları, gizli buluşmalardan alıyordu konularını. 1787 yılında yapılan bu resim aslında ezilen, unutilan, zenginlerin daha lüks yaşamaları için ağır iş gücü altına çalışan halkı cesaretlendirmek için yapılmıştı.

1789 yılında gerçekleşecek Fransız İhtilali öncesi, halkın ressamı, vatansever David herkese bir mesaj veriyordu: Değişime inanın! Özgürlüğe inanın! Söylemlerinizden, tıpkı Sokrates gibi, vazgeçmeyin! Yargılandığınızda hatta idam cezasına çarptırıldığınızda, ölümlerinizde buruna olduğunuzda dahi size inananlara son bir ders vermek için cabalayın!

NASIL DÜŞÜYÖRÜM, NASIL DÜŞÜYÖRÜM

Ayşe Kübra Erdem

Yılda iki takdir getirmek, eve ekmek getirmek kadar önemlidir bizde. Sorsanız liseye kadar okumamış aile fertlerimiz takdir konusunda inanılmaz hassastır. Bizde takdir belgesi, namustan hemen sonra gelir. Önce namus, sonra takdir belgesi, daha sonra sağlık... Namus olsun da takdir belgesi olur. Takdir belgesi olsun da sağlık zaten gelir. Bunu nereden mi biliyorum? 11. sınıfın ikinci döneminden. Zeki değildim ama çok çalışıyordum. Hayata dair bilgin kitapta yazılanlardan, bir de koridor boyunca kol kola yürüttüğüm Ezgi'nin anlattıklarından ibaretti. Beni kendisine en yakın arkadaş olarak seçmesi sanırım evlerimizin yakın olması ve benim dünyanın tüm annelerine güven veren bir tip olmamdan kaynaklanıyordu. Ezgi'nin saçının önüne attığı röflesi, havahı diz altı çorapları, iki sınıf öteden duyulan kahkahası ve çıktığı bir oğlan vardı. Maddi verilere göre aramızda bir sınıf farkı yoktu. Ama her nasıl oluyorsa görünürde vardı. Ezgi'nin ağzına küfür çok yakışıyordu. Tırnaklarını yemek onu güçlü gösteriyordu. Burnu aktığında sevimli görünüyordu. Kabız olduğunu açık açık konuşabiliyor ve kuru kayısı yiyerek karnını ovuyordu. Böyle zamanlarda onun çok hassas biri olduğunu düşünüyordum. Derslerinin kötü olması, son derece zeki olduğunun en önemli kanıtıydı. Ezgi öyle zekiydi ki derslerle uğraşacak vakti yoktu. Trijini yastığına koydık.

Basınçtan kime neydi? Ezgi'yle ben ayrılmaz bir ikili gibiydik. Okulun geri kalanının anlam veremediği arkadaşlığımıza ben de anlam veremiyordum. Zaman zaman beni sevmesinin ikinci sebebinin doğuştan psikolog yetilerine sahip olmam olduğunu düşünüyordum. Ağzımı sadece soru sormak için açar, onun dışında Ezgi'nin hikâyesini dinlerdim.

Çocukluğum Marimar'a denk gelmişti ve ne yazık ki bir Sergio'm yoktu. Ama Ezgi'yle Tuğkan vardı. Onlar önce çıkmaya başladılar. Sonra da sevgili oldular. Okulun basketbol takımındaydı Tuğkan. Yeni gelmişti. Okula yeni gelen herkes gibi tüm ışıkları üstüne çekmişti. Okulun erkeklerinden üç yıldır bezmış olan tüm kızlar bir anda Tuğkan'a düşmüştük. O da Ezgi'yi seçmişti. Tuğkan, artık benim biricik danışım Ezgi'nin sevgiliydi. Psikologluk mesleğimin yanına bekçilik eklenivermişti birden. Ezgi ve Tuğkan arka deponun arkasında buluştuklarında arka deponun önünde onları bekliyordum. Olur ya bir anda nöbetçi öğretmen gelirse en yakın arkadaşım ceza almasın diye. Tüm teneffüslerim artık kilitlenmişti. Arkadaşlık uğruna verdiğim bu emeğin birinci ayında kış soğukunda ayakta durmaktan ve teneffüslerde işeyememekten sistit olmuştum. Ama sistitim, Ezgi arka deponun arkasından çıkıp da koluma girdiğinde, böyle yapıyorduk ki kimse oraya Tuğkan'la gittiğini anlamasın, geçiyordu. Sınıfa kadar süren bu kısa yürüyüşte öpüşüklerinde nasıl hissettiğini, okul biter bitmez evleneciklerini, kendi aralarında bir yüzük taktıklarını, Tuğkan'ın Ezgi'yi süper kıskandığını, bu sebeple onu ultra kısıtladığını, buna bağlı olarak da Tuğkan'ın Ezgi'yi acıyıp sevdiğini anlayabileceğimizi konuşuyorduk.

Varlığımın okul yıllığından, mahalle gündeminden ve ülke tarihinden silinmesi için canla başla çalışıyordum. 'Her geçen gün daha silik, her saniye daha bitik' diye bir reklam filmi çekebilirdim kendim için.

İçim çok sıkılıyordu. Nereden baksan ilkokuldan bu yana sıkılıyordum. Ezgi'yle tamamlanmıştım. Ama nereden çıkmıştı bu Tuğkan? Yarımılığı bana hatırlatmak için gelmişti sanki. Çünkü onlar bir elmanın iki yarısıydı, bense elmayı yutmasınlar diye kollarını iki yana açmış, bekleyen korkuluktan ibarettim. Hem de sadece okul saatlerinde. Ezgi hafta sonları bir yolunu bulup Tuğkan'la buluşuyor, birlikte Tuğkan'ın eski okulundan arkadaşlarının evine gidiyorlardı. Hafta sonları ne yazık ki benim için mesai dışıydı. Gece-leri uyurken birini hayal edecek olsam kendimi bir türlü yakıştıramıyordum kimseler. Herkes benden daha havahlı. Güzellere daha güzel, zenginlere daha zengin, "cool"lar daha "cool"du. Hayallerimde bile terk ediliyor, tüm gece yastığım sırsıklam olana kadar zırlı zırlı ağlıyordum. Bir-kaçı derneğe yazmıştım. Kendimi Marimar'ın yerine koydum.

“Varlığımın okul yıllığından, mahalle gündeminden ve ülke tarihinden silinmesi için canla başla çalışıyordum. 'Her geçen gün daha silik, her saniye daha bitik' diye bir reklam filmi çekebilirdim kendim için.”

Hapisten çıkmadım. Çılgın Bediş oldum, saçlarım karardı. Daha geriye gidip Leyla olsam Mecnun beni Şirin'le aldatıyordu. Ben ki takdir alıyordum, ben ki Ezgi'yle Tuğkan'ı bir kez olsun yakalatmamıştım, ben ki bu ilişkinin mimarı sayılırdım, neden hayal kuramıyordum?

İşte aşık olmaya böyle karar verdim. Kumral saçlarım, ince bir belim, genel kültürüm; psikologluk, bekçilik geçmişim ve takdir belgem vardı. Daha ne olsun!

Ön sıradan arka sıraya geçmemle manzaram değişti. Sınıf arkadaşlarımdan korkuncu ergenliğine zamanında şahitlik ettiğimden onlara aşık olamazdım. Ama onların arkadaşları vardı. O güzel insanlar gerçekten o güzel atlara binip ne kadar uzağa gitmiş olabilirlerdi ki? Ben bunca zaman yerimde durmuşum, koşup yetişmeyi bilmez miyim? Bilirdim elbet. İki aya kalmadı, bir gün okul çıkışında bizim sınıftaki Uğur'un mahalleden arkadaşı olan Tan'la tanıştım. "Merhaba, Tan." dedi elini uzatıp, "İşte buuuuuuuuuuuuuuuuuuu!" demek istedim memnun oldum yerine. Kafamda şimşeklerin çıktığı, kalbime yıldırımların düştüğü o anda Tan'ın kız arkadaşı geldi yanımıza. Ezgilerden daha güzel, Ezgilerden daha bakımlı, Ezgilerden daha havalı... Dünya barışı istemese bile güzellik yarışmasında birinci olacağından zerre şüphem yok.

Karnımda gerçek bir ağrıyla uyudum o gece. Bana ait bir ağrı. Sistitse benim sistitimdi ulan bu! Ona sahip çıktım. Tam bir dönem boyunca. Kafamda durup durup canlandırdım Tan'ın kız arkadaşının yanımıza geldiği sahneyi. Ağlamaktan helak, aynı adı düşünmekten ziyan oldum. Bizim ailede önce namustu. Ne yazık ki namus yerindeydi. Beni ben yapan şeyleri yerle bir etmek istiyordum. Çünkü yapım sürecime bir katkı olmamıştı. Davranış notlarımı düşürmekle işe başladım. Düzenli çalışmayı bıraktığım anda notlarım tek tek değil hep birden düşmeye başladı. Düşmek de hareket içeren bir eylemse tırmanmaya göre daha kolay olduğuna göre böyle çabası bir şekilde düşebilirdim. En azından yerin dibini boyladığımda yabancılık çekmem, nasılsa çok tanıdık var.

Her şey yolunda gidiyordu. Aşağı doğru efor harcamadan düşmenin tadını çıkarıyordum. Tek alışkanlığımdan kurtulamamıştım. Ezgi'yle Tuğkan'ı arka deponun önünde beklemek, en soğuk kış gününden en sıcak bahar gününe kadar kaderimdi. Havalar iyice ısınmış, okullar arası basketbol turnuvaları başlamıştı. Ezgi maça onunla gelmem konusunda ısrar ediyordu. En yakın arkadaşımıyım, maça da gitmeyeceksem ne yapacaktım? Elbette yanında olacaktım. Sonra o, Tuğkan'la pizzacıya gidecekmiş, istersem ben de gelecektim ama tabii ailem izin vermeyeceği için ısrar etmeyecekmiş, ha bu arada annesi ararsa birlikte ders çalışacağız. Yerler mi?

Maça gittim. Ezgi, Tuğkan'ın attığı her basketten sonra avazı çıktığı kadar bağırıyordu. Ter ve çılgılık içindeki salonda bir yandan "Tuğkan" diye bağırıyordu bir yandan da Tuğkan'ı kesen kızları kesiyorduk. Düdük çaldığı anda sahadaki oğlanlar alınlarını siliyor ya da kendilerini yere atıyorlardı. Sevgilisi olanlar sevgilisinin yanına doğru koşuyor, tüm kurallara caka satmak uğruna ihlal ediliyordu. Bir tane de benden olsun! Çok mu? Yanımda zıplayıp duran Ezgi'ye baktım. Tırnaklarını yerken endişeli, kabızken kabız, burnu akar-ken burnu akan Ezgi'ye. Oturaklara basa basa sahaya tribünü ayrılan tribazena kadar geldim. Tam karşımdaydı kapı. İki tribün arasından aşağı doğru inen merdivenleri görebiliyordum. Uğultuyu ve iki rakip takımı yarıp sahanın tam ortasından dümdüz geçtim. Merdivenleri inmeye başladım. Böyle bir iniş yok. Allah herkese tam da bu düşüşü nasip etsin. Oyunu durdular. Düdükler benim için çaldı. Oyunu bozdu. Eve gitmek için spor salonundan çıktım. Sistitimi iyileştirdim. Tan'la buluştuğum yerde beklemeyi bıraktım.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

AFORİZMALAR

Merhaba.

• Antropoloji: Mazeretsiz olarak cuma namazına üst üste üç kere gitmeme tedirginliği.

• Üç ayrı zamanda birlikte yemek yediğiniz birisinin dünyalı olma ihtimali %89'dur.

• Ekmek: İnsanın en saf hâli.

• 14 Şubat 2019 tarihinde sevgilisi olan bir uzaylı tarafından sevgilimin evinden alınıp 7-8 saat alıkonulmuştum. Sohbet, muhabbet, içki... Çünkü yemek yersen anlar her kes.

• 19 Şubat 2021 tarihinde cemre havaya düşecek. Sonra suya, sonra toprağa ve nihayet kötü yola.

• Önce havasına, devamında ıslaklığına, sonra etine kapılırız bir insanın. Nihayet kötü yola düşeriz.

• Bu sene kar yağmayacak. Kar şiirlerini eritip içebilirsiniz.

• Her gün yeni bir kimlikle bizi pazara çıkarıyorlar. Telekomünikasyon firmalarından birine üye olmayan birey çıplak kalıyor. Apple kimliği olmadan telefon kullanamıyorsunuz. Sosyal medya hesaplarınız olmasa sizi insandan saymıyor tanıdıklarınız. Banka size kart vermeyebilir telefon numaranız yoksa. Vatandaşlık kimliği, taşınabilir cihaz kimliği, sosyal medya kimliği, kültürel kimlik, mesleki kimlik, ideolojik kimlik, başörtüsü, kravat, etek, Android, iPhone, George Karelias and Sons, Netflix. Kullanıcı adları, şifreler, tasarımlar, profil fotoğrafları. Sosyal bir hayvan olmak ve toplumdan kopmamak için kendimizi deli gibi yapmamızı şart koşmuşlardı. Biz deli olduk. Artık hepimiz bilinçlerinin yarı yarıya olduğu bireyleriz. Şizofren birini doğaya bıraktığınızda şizofren olmayan bir birey kadar tehlikelere açıktır. Hayvan, ona saldırılana kadar olası bir saldırının endişesiyle güçsüz düşmez. Bizse doğada derhâl intihar ederiz. Şizofrende ego ikiye bölünmüşse bizde ona on beşe bölünmüştür. Aç ve açıkta kalmamak uğruna alnımıza dayanmış silahın namlusunu yalamak perişan bir davranış.

• Ben türkü barlarda halaydan çok kovuldum. Benim doğada intihar etmeden ve can sıkıntısı illetine yakalanmadan yaşama ihtimalim var gibi.

• İnsan gırtlığında 900'den fazla ses var fakat alfabeleri 25-35 harfli. İnsan 900'e yakın ayrı mimik yapabiliyorken oyuncular en fazla 30 tanesini, sıradan insanlar ikisini, beşini kullanıyor. İnsan bulması gereken bir kişiyi arama zahmetine girmediği için 900 kişiyle gönül eğlendirebiliyor. İnsanı sorunlu ve tembel buluyorum. Bunu şiirle düzeltmek mümkün değil.

• Esans ve havuç.

• Balık burcundan bireyler ile biz İkizler düşmanız. Biz İkizler Aslan severiz. 20 Şubat ile 20 Mart arasında doğanlar Balık oluyor genellikle dikkat edelim.

• 21 Ocak, 19 Şubat arası doğanlar Kova burcundan olup çok tehlikeli insanlardır. İknâ kabiliyetleri yüksektir. Mesela sizi Calvin'o'nun iyi bir yazar olduğuna derhâl iknâ edebilirler. Beckett'i kötüleyince derhâl kanarsınız bunlara. Güzel güzel konuşurlar, Türkçeleri Madonna'dır.

• Bir şeyi tam olarak çözemiyorum. Kafka mı demişti Milena'ya, yoksa Milena mı demişti Kafka'ya: "Onu tanımadan önce dahi kokusunu biliyordum." Edebiyatına bakarsak Milena fakat duygusuna bakarsak Kafka demiş olmalı. Ben Milena diye hatırlamaktayım.

• Afyon Gari'ndeki küçük kızı anımsıyorum.

• Yazı yazmaktan kurtulup dövmecilik yapacağım günleri bekliyorum. Her megaloman tesirini artırmak ister. Fakat sanırım önce dövme yaptırmak gerekiyor ki bu edilleme de yakışmaz sanırım bir megalomana.

• Artık yazdıklarımı beğenmiyorum ve bu yaşlılıkta yaşlılık güzelmış, siz de yaş-

Bahri Butimar

İÇ YANKI

Çok konuştum!
Çoğu insana mukabil
Söz ömrün parçası
İnsan bir parça ömürdür çünkü
Ama sen üstüne alınma!
Nihayetinde sözdür söylediğim
Ya da söyledim de söylemedim
Bunun gibi bir şey...

Günahlarımı unuttum bazen
Bazen hatırlayıp durdum.
Aklım kara keşiflere dolanmış
Bir Macellan sevdasına yenikti
Yelkenlerimse daima aşka inik

Sevmeye kapı açıldığı vakit
Kime baksam herhangi biriydi
Herhangi biri sorulsa çok kişiydi
Çok kişi denilse hiçbiriydi,
Sevmedim, bir eksiklik var gibiydi

Muhtelif hikâyeler bile yazdım
Birinci tekil kişiyle
Sırf kendinden nefret etme diye
Eksik bıraktım, tamamlayamadım
Belki ben, kendim fazlalıktım

Yine de yetmedim kendimize,
Zamana ayak uydurayım, derken
Zaman oldum istemsiz bir mecburiyetten
Sonra yaşayanların hepsiyle katil
Kimin bir geçmişi varsa
Katledip zamana kurban ettiği
-ölünün arkasından konuşulmaz-
Ben konuşuyorum, eski yaşayanlar dâhil!
Ama sen üstüne alınma

Okurlarımıza da sorduk: "İstisnasız her şeyin bir açıklaması var çünkü mutlaka bir nedeni var. Öyleyse neden bazı şeyleri "Vardır bir nedeni," diyerek sorgulamaktan vazgeçiyoruz?"

SORGULAMALAR I

Her şeyin bir açıklaması yoktur çünkü bazı şeylerin bir nedeni de yoktur. Sevginin bir nedeni yoktur mesela, Bakkalın önünde ip atlayan çocukları, kaldırımında açan çiçeği, sokakta öylece duran tekir kediyi neden sevdiğimin bir açıklaması yoktur. Ortada hiçbir şey yokken kalbimin bazı insanlara ısınamamasının, yeni tanıdığım birinin gülüşünü sıcak bulmamın bir nedeni yoktur. Güneşli bir günde bile içime ansızın giren sıkıntının, hiç bilmediğim bir dilde söylenen o şarkıyı defalarca dinleyecek kadar sevmemin nedenini de bilmem. Bu yüzden her şeyin bir açıklaması yoktur. Zaten kelimeler de her şeyi anlatmaya yetmez. Bazı şeyler nedensizce güzeldir çünkü.

Hatice Omay

SORGULAMALAR II

Çocukluk merakıyla sorulan ve büyüklerin sabrını zorlayan, gençliğin başlarında hayatı anlamlandırmak için, ilerleyen yaşlarda hayatla yüzleşmek için sorulan sorular... Konuşmaya başladıktan sonra hatta bazen daha konuşmadan parmağıyla bir şeyleri göstermesinden ve gözlerindeki meraktan hayatı sorguladığı anlaşılan bir bebeğin zamanla cevap aramayı, bir süre sonra da soru sormayı bırakan bir yetişkine dönüşmesi sorguladığı bu hayatın ona bir lütfü mudur, yoksa ihaneti mi? Anlamlandıramayacağını bildiğinden onu yol yakinken, bu yoldan çevirerek ona hediye mi vermiştir, yoksa senelerce süren ve sonu bir ihtimal cevaba varan yolculuklarını elinden mi almıştır? Yorgunluğundan mıdır vazgeçişleri, yoksa daha çocukken yorgun yetişkinlere denk gelişinden midir öğrenilmiş çaresizliği? Soruları ve sorunları sorgulama arzusuyla yarıp tutuşanların yangınları hiç sönmezse mi hissedерler yaşadıklarını? Hâlâ bu sorular soruyorlarsa vazgeçmemişlerdir değil mi hayattan? Hayatın hâlâ "Var mıdır bir nedeni?"

Mert Dinar

SORGULAMALAR III

Bana kalırsa sorgulamaktan vazgeçtiğimizi sanmak, ertelediğimizi fark edene kadar verilmiş moladır. Erteliyoruz. Neden diye sormaktan değil de cevap vermekten kaçıyoruz gibi geliyor bana. Korkuyoruz yüzleşmekten, en çok da kendimizle... Koşuyoruz. Sonra o kaçtığımız nedenler büyüyor, büyüyor ve önümüze artık cevaplardan kaçamayacağımız bir açıklıkla geliyor. Kaçamıyorsun.

Zaman tüm kozlarını yine bir cevap almaya yönelik kullanıyor. Tek bir soru: Neden? İstediğin kadar ertele, o cevap buraya gelecek! İşte tam o noktada, en dipteyken gerçekçi olabiliyorsun zaten kendine. Ayılma burada başlıyor. Terinin kokusunu da burada taniyorsun bence ilk. Yani işin sonunda o "Vardır bir nedeni," deyip geçtiğimiz şeyler bile bir neden kazanıyor anlayacağın, neden geride bırakıldığına dair... Hep orada doğru zamanı beklemiş sorgulanmak için sanki.

Kaçış planı diyorum ben buna genelde. Sorgulamayı ertelemek "ben"den kaçış planıdır. Yine düşünülmemiş bir kaçış planı.

Sen ne kadar ertelesen de sonunda hep aynı yerden sorgulanırsın. Var bir nedeni, nedeni bile olmasın...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

BİR GARİP YOL ARAYIŞI

Bu ara bolca kendimle konuşuyorum ya da kendime yazıyorum. Gelecek aydınlıkların için biriktiriyorum karanlıklarımı. Kendimi hapsettiğim tüm karanlıkları aydınlatmak için ne kadar parlamalıyım, bilmiyorum. Kendi bitmeyecek yolculuğumu başlatmak için önce hangi trene binmeliyim? Nereden başlıyor bu insanlar? Karanlıktan korkmuyorlar mı? Ben korkuyorum, başlamak için hep daha fazla ışık istiyorum, hiç bitmeyen bir esaretin siyah perdelerini aralamak için sonsuz bir ışık. Hapsoldüğüm karanlıkların içimde mi, yoksa dışımda mı olduğunu düşünerek o kadar zaman harcıyorum ki kendi aydınlığımı unutuyorum.

Hep denedim. Kafamı öne eğip gerçeği görene kadar göklerde aradım özgürlüğümü. Kendim için önemli olmayı neden beceremedim? Var olan kuralların esiri olmak o kadar rahattı ki kendi kurallarımı koymayı unuttum. O hep aradığım, hep arayacağım ve muhtemelen hiç bulamayacağım "gerçek beni" de unuttum. Sıkıştım. Sıkışıp kaldım. Sonra da hep boş verdim. Boş verenler çoğaldı sonra. Vazgeçenler epey arttı. Geçmişinden kurtulmak için kendinden vazgeçenler olarak neden bu kadar kalabalık olduk biz?

Hoş geldiniz.

Hoş geldim.

Kuru, boğazları kupkuru, sessiz bir kalabalık olduk biz. "Biz" hep bendim. Hep kalabalıktım ben. İtaat ettiğim kadar özgür, özgür olduğum kadar da mutluydum.

Nefes alıyorum ya işte! Yaşamak, hayat bulmak ve bulduğum hayatın içinde kendim olabilmek için derin nefes alıyorum. Aldığım nefesi gerçekten kendim olmak için aldığımı fark edene kadar o nefes beni yaşatmadı da öldürmedi de. Sadece aradım. Gizli bir yol aradım, aydınlık bir yol. Yol yakinken dönmedim, yol yakinken yürüdüm. Tahmin ettiğimden fazla yürüdüm. Beni bağlayan ipi hep daha kısa zannederdim ben. Yürümekten korkar, yürümeyi özlerdim. Sonunu düşünmeden adım atabilmeyi hep özledim. Sonra yürüdüm. Korkmadan yürüdüm Korkmadan baktım ellerime, ellerimdekilere. Birden her şey beliriverdi ellerimde. Aradığın her şey bakmayı bilirsene eğer beliriverirmiş ellerinde.

Beni bağlayanlar yüzünden uçamasam bile yere sağlam bastığımı unutmuşum. Gece uyumadan kendime söylediğim şeyleri herkese söyleyebilseydim eğer meczup mu olurudum, bilge mi? Düşünüp korkmuşum. Küçülmeyi esaret, kendim olmamayı cesaret sanmışım.

Güneş olmak istemişim hep. Kendi rengimi değiştirmek yerine renklere boyamak istemişim dünyayı. Kayıp gidene kadar kimsenin bir şey dilemediği bir yıldız olmayı. Sadece ateş böceği olsam yeterdi belki. Kendi ışığını yaratan ve sonra sönüp giden, parlamının sarhoşluğunu yaşamayan bir ateş böceği. Ya da bir oyun yaratsam gizemli, kararlı, özgür, küçük kalmaktan korkmayan bir çocuk gibi. Gülüşler ışığım olsa.. Tüm kuralların dışında!

Henüz dünyayı aydınlatamam, dedim.

Yetersizim,

Hissizim,

Güçsüzüm,

Kararsızım.

Ama o kadar çok istedim ki yeni güzellikler yaratmayı! Şimdi gerçekten boş verdim. Kırılgan oldum ama esnemeyi de öğrendim. Bağlanmamayı, bağ kurmayı...

Gülüşüyorum. Ya da işte ne gelirse elimden...

O ağaç hep orada duruyordu,

O hava hep öyle bozuyordu,

O güneş hep öyle doğuyordu.

Bakmayı bilene özgürlüktü her doğan güneş.

Keşke yapmasaydım dediklerim, keşke yapsaydım dediklerimden hep daha fazla oldu. Keşke görmeseydim dediklerim, iyi ki görmüşüm dediklerime karıştı. İçten içe bilmek; yaşamak, görmek değilmiş. İçten içe bilmek ama söyleyememek içinde patlayacak volkanlara lav biriktirmek demekmiş. Artık biriktirmiyorum. Gülüyorum ve geçiyorum.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

*Geçmişinden kurtulmak
için kendinden
vazgeçenler olarak
neden bu kadar
kalabalık olduk biz?*

BULDUYSANIZ OKUMAYIN

Sana birçok mektup yazdım. Bazılarını yaktım, külleri hahya bulaştı. Bazılarını katlayıp küçük gemiler yaptım, sahilde yürürken yanık tenli, kumral ve esmer çocukların avuçlarına sıkıstırdım. Hatta bir tane mektubum vardı ki onu sana çok benzettiğim birine verdim. Arkamı dönüp gittim sonra, bir daha geri dönmedim. Darıldı, haklıydı da. Aradı, açmadım. Birkaç gün sonra o da bana bir mektup gönderdi. Tek bir cümle vardı zaten içinde, çakmağıyla yakmış ona verdiğim mektubu. Bana kolaylık sağlamış oldu böylece. Çekmecemde kalan ötekileri de kimsecikler bulamasın diye kumsalın تنها bir köşesine gömdüm. Birkaç serçe ekmek sanıp buruş buruş olmuş mektupları galgaladı anında, uçup gittiler sonra. Anlayacağın bambaşka ülkelerin kalabalık şehirlerine, köprü altlarına, yabancıların kollarına, martıların gagalarına, sapsarı kitap sayfaları arasına, çocukların sonsuz neşesine emanet ettim onları.

Buydu hatam: Dağıttım seni dünyanın her bir köşesine. Şimdi toplayamıyorum, parçalarını yüreğimden saklayamıyorum. Artık kim konuşsa seninkilere benziyor sözleri bir tutam ya da bir çocuk geçse yanı başımdan ismini seninki zannediyorum. Hangi gemiye binip gitsem bir rüzgâr çıkverip musallat oluyor peşime, koklayamıyorum. Yalnız ben değil bu şehir de birazcık zehirlendi şimdilerde. Akşamları uyutmuyor insanı artık. Başımı yastığa koydum mu yıldızlar dilleniyor, duvarlar fısıldıyor, yapıp yapıp bir karanlık birikiyor gövdemde, hatırlıyorum. Ne zaman ciğerlerime duman dolsa, boğazım yansa, nefesim kesilecek gibi olsa hatırlıyorum. İşte böyle bir şey hatırlamak seni: Ne uslu şiirler ne zararsız ayrılık şarkıları ne de bir bahar günü gibi. Hem sevgi dediğin bir kelime sadece. Sevdim diyemem seni. Kirli, tuzlu; ele, yüze bulaşan; geceleri ansızın uyandıran, yazın dahi üşüten, içi dolmayan... Öyle rahatsız bir şey işte benim içimdeki. Nefes almayı bırakıp yaşamaya başladığım an düşünmek seni.

Şimdilerde bu gezegende herkes unutmak peşinde. Ağzlarında kabaca duran bir sigara eşliğinde taburelerinde balık ağı ören esmer balıkçılar, mavi elbiseli kadın kaldırım köşesinde oturmış sıska, ihtiyar adam; biri yaklaşacak olduğunda arabaların altına kaçan ürkek kedi, bu mektubu tesadüfen bulmuş olup okuyan kişi... Hepsi bir şeyleri unutmak istiyor. Doldurulamayacak boşluklarımız var bizim kemiklerimizin, derimizin, damarlarımızın, gözlerimizin, neye sahipsek hepsinin arkasında saklanan. Tüm bu mektupları yazarken, yüzlerce harf tüketirken, ağlarken ve gülerken eksikliğini hissettiğim o şeyi doldurmaya çalışmayı bırakmak gerektiğini öğrendim artık. Başka da hiçbir şey öğrenmedim. Ne ötekiler gibi bilge ne de huzura kavuşmuş mutlu biri oldum. Onlar için bir ders ve öğretmen olan hayat bana göre ağılayıp sızlayan, dudaklı kahverengi çikolata lekeleriyle kaplı, kimi zaman hırçın, kimi zamansa neşeli bir kız çocuğu hâli.

Tek yaptığım ağlamaya başladığında ağlamasına izin vermeyi öğrenmek her geçen gün sırf sussun diye eline beş paralık oyuncaklar tutuşturmayı değil. İstedini yapmadığım için bana küstüğünde çığlıklar atmasına, kolumu tırmıklamasına, oyuncaklarını öfkeyle yere fırlatmasına izin vermeyi öğrendim, dudakları arasına uyduruk bir emzik sıkıstırmayı değil. İşte, eski dostum, şimdi o kız çocuğu büyüdü ve gitme vakti geldi, yanında bana ait olan her şeyle beraber sen seferine çıkıyor. Seni de aldı, götürdü yanında. Ve ben, sırf sen yoksun diye sol köşedeki boşluğu bir başka işe yaramaz hayalle doldurmamayı, cesur olmayı öğreniyorum her geçen gün.

Bu yüzden son mektubum olacak bu. Seni sevmek için de yaşamaya devam etmek için de mutlu olmak için de yazdıklarımın ya da düşündüklerimin sana ulaşmasına gerek yok. İkimizi martılara, kumral saçlı çocuklara, kumsallara, ıssız sokaklara emanet ettim gözün arkada kalmasın. Bu gezegende her zamanki gibi herkes unutmak peşinde yine. Her zaman da öyle kalacak anlaşılan. Umarım, umarım, ben unutmam asla.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

*Ve ben, sırf sen
yoksun diye sol köşedeki
boşluğu bir başka işe
yaramaz hayalle
doldurmamayı, cesur
olmayı öğreniyorum
her geçen gün.*

Kelimenin Hikâyesi

Erhan
İdiz

Etimoloji

Bazı duyguları, ilişkileri, düşünceleri kelimelerle anlatmak zordur. Bu yüzden tarifsiz sözcüğüntü kullanırız sıklıkla. Dost da bu tarifsiz kavramlardan biri.

TDK'ye göre dost; sevilen, güvenilen, yakın arkadaş demektir. Kubbealtı sözlüğü dost için birini riyâsız ve samimi duygularla seven, her bakımdan kendisine güvenilen kimse, diyor. İkinci tanım dostu anlatmaya daha yakın olsa da yetersiz. Zira dostun anlamı sözlüklerden değil bir filozoftan, belki bir şairden öğrenilebilir. Aşık Veysel için kara toprak, Yunus Emre'ye göre Çalap'tır dost. Fakat bir insansa dostumuz, Cicero'ya kulak vermemiz gerekir: "Dost, insanın bir ikinci kendisidir."

Dünya

"Daha aşağıda veya beride olan" demektir. Arapça "dun" (alçak, aşağı, aşağılık) ve "edna" (çok aşağı, en alt düzeyde) sözcükleriyle aynı kökten gelen dünya mecaz anlamıyla insanın hayal âlemi olarak da kullanılır. Zira yeryüzü gibi insanın içi de bir dünyadır. İnsanın hayat macerasındaki en zorlu çabalardan biridir dünyayı ve kendini tanımaya çalışması.

İstiskal

Çoğumuzun adını dahi bilmeden yaptığı bir davranışın adıdır istiskal. Bir kişiye hoşnutsuzluğunu belli ederek soğuk davranmak demektir. Kelimenin kökü Arapça "skl" (ağır bulma, yüksünme, bir sözü hakaret sayma). Sıklet de buradan geliyor.

Karantina

Orta Çağ'da limana yanaşan gemilerdeki insanların hastalık riskine karşı kırk gün karaya çıkmaları yasaktı. Venedikçe cuarenta "kırk" sözcüğünden türetilen cuarentina, bu yasağa verilen isimdir. Sözcük günümüzde hâlâ kullanılan anlamını buradan kazanmıştır.

Amatör

Acemi, beceriksiz anlamında kullandığımız amatör aslında bir şeyi para karşılığında değil sevdiği, merak ettiği için yapan kişilere de denir. Fransızca "amateur" (seven, meraklı, bir işi zevk için yapan) sözcüğünden dilimize giren amatörün kökünde Latince amare "sevmek" vardır.

Aynı kökten gelen amigonun da gerçek anlamı arkadaş, dost, sevgilidir. Bugün "çoğunlukla spor yarışmalarında seyircileri coşturan kimse"lere amigo diyoruz.

Bilakayduşart

Kayıtsız, şartsız olarak demektir. Dilimize Arapçadan girmiştir. Kelime "bi" ve "la" (ile değil, -siz) ekleriyle "kayıt" ve "şart" sözcüklerinden oluşmaktadır.

"Hâkimiyet, bilakayduşart milletindir." M. Kemal Atatürk

Hemrah

Yoldaş, aynı yolu yürüyen, sevgili, dost anlamında kullanılır. Farsça "hem" (-daş) ve "rah" (yol) sözcüklerinden oluşmuştur.

ARMUTLAR ZAMANI

**“Tüm bunlardan biraz evvel, bir gece uykumdan gözyaşları içinde uyan-
dım. Sonsuz bir boşlukta, alacakaranlıkta yapayalnızdım. Benliğim, bede-
nim kaybolmuştu. Sadece bir silüet, bir karaltıydım.”**

Zaman yok.

Zaman yok.

Zaman denen şey artık yok. Ne olacak peki şimdi,
sonsuz bir boşluk mu?

Sabah, öğle, akşam yok.

Ucu ucuna yetiştirilecek, geç kalınacak yahut vaktin-
den evvel varılıp, bir yerlerde oturulup, çay içilerek bek-
lenecek bir şey yok.

Vakit, diyorum, yok artık.

Tüm bunlar olmadan evvel şöyle bir yazıya başla-
mıştım: Bir armut gibi dalımda salınıyor, etrafımda olup
biteni anlamaya çalışıyorum. İnsan bir armut gibi dalında
salınırken ilkin zaman farklılaşmaya başlıyor. Esniyor,
genişliyor, büyüyor, büyüyor ve nihayet kaybolup gidiyor.
Gözünün önünde her şey iç içe geçiyor. Anne rahmine
düşüşten şu ana kadar olan her şey sanki yanı başında
duruyor dün gibi. Dün yok oluyor artık, evvelsi gün yok.
Giriş, üç, beş yıl önce artık yok. Geçmişte yaşanan her şey
karmakarışık bir fotoğraf albümü gibi, kopmuş film bant-
ları gibi, diğerinin sayfalarını kendi içine saklamış kitap-
ları gibi, tıpkı anılardan oluşan bir müze gibi cam vitrin-
lerde tozlanıyor şimdi. Belki de hep böyleydi.

Tüm bunlardan biraz evvel, bir gece uykumdan göz-
yâşları içinde uyanımdım. Sonsuz bir boşlukta, alaca karan-
lıkta yapayalnızdım. Benliğim, bedenim kaybolmuştu.
Sadece bir silüet, bir karaltıydım. Belki birkaç saniyelik
korkulu bir düştü bu, belki de birkaç saniyelğine düşün-
den uyanımdım. Zaman yoktu. Dün, bugün, yarın yoktu. Bir
ses, bir ışık, ufacık bir koku bile yoktu. Birkaç kuru ağaç
dışında hiç ama hiçbir şey yoktu.

Tüm bunlardan biraz evvel gürültüsüz ama parıltılı
bir şimşek çakıverdi zihnimde. Eğer çok uzaktan bakabil-
seydik dünyaya, dedim, eğer en doğru noktada durup ken-
dimizi, görünmez kendiliğimizi ta oradan görebilseydik,
bir şimşegin parıldayışı gibi bir anda güzel dünyamızın
yıldız gibi parıldayıp sönüşünü görebilseydik, bir anlığına
var olup boşluğa kaybolduğunu izleyebilseydik zaman
denen şeyi böyle tanımlayabilir miydik? Demek ki o da
diğer her şey gibi yaklaştıkça büyüyen, genişleyen hatta
devleşen somut bir şey. Yalnız doğru noktadan bakıldı-
ğında görülebilen, herkes için ve her şey için farklı anlam-
lara bürünebilen tuhaf bir şey. Demek ki zaman bir şey.

Öyleyse artık, dedim, benim için zaman denen şey artık
yok.

Ve tüm bunlardan biraz evvel oturup zamanı zih-
nimde iki bölüme ayırmaya çalıştım yaşananlar ve yaşana-
cak olanlar diye. Yaşanan her şeyi tek bir odaya toplayıp
zihnimde, her fırsatta girdim o odanın içine tüm bunlar-
dan biraz evvel. Sırasız, düzensiz anılar arasında dolaştım,
durdum. Fakat her girişimde o odaya her şeyin nasıl bir-
biriyle bağlantılı olduğuna şaşırp kaldım. Çocukluğum,
ergenliğim, ilk gençliğim, çok sevdiğim, ne kadar uğraş-
sam sevedediklerim... Her şey şimdi ne kadar anlamlı ve
ne kadar varlığımla alakalı. Korku, utanç, suçluluk his-
settiğim tüm o anların içinde aslında nasıl da coşkulu bir
yaşama isteği saklı. Çok sevdim o odada dolaşmayı. Yaşa-
nacak olanlarınsa -o en doğru noktadan bakıldığında çok-
tan yaşanıp bitmiş olanların yani- bir süre sonra o odaya
doluşacağını, diğerlerinin arasına sıkışıp, kaybolacağını
fark ettikçe rahatladım. Demek ki, dedim, şu zaman denen
şeyin ölesiyse korkulacak bir yanı da yok.

Ve bir anda tüm bunlar olmaya başladığında
ben bu iki bölümün tam ortasına sıkışmış o küçü-
çük anda

yani şimdide, tam şu anda sadece yaşamakla ilgilen-
meye karar verdim.

Yaşamaya karar verdim.

Yaşanmamış olana kaygılanmamaya.

Cebimde yaşadıklarımı dolu bir odanın anahtarı,
istediğimde girip gezebileceğim,
istediğim kadar kalabileceğim,
istediğim gibi düzenleyip toparlayabileceğim,
onlardan ilham alıp şu anımı ve
henüz yaşamadıklarımı şekillendirebileceğim;
dinleyerek, izleyerek, koklayarak, hissederek
güneşin doğuşunu, batışını
kendime yeniden zaman belirleyeceğim,
kendime yeniden
hem de kendimden torpilli bir şans vereceğim
yepyeni bir süreç olarak değerlendirmeye karar verdim.
Zaman yok artık.

Zaman denen şey artık yok.

Artık elimde doğrudan yaşamın kendisi var.

Şimdi!

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

VE PAZARIN ERTESİ HÜZÜNLÜ

Gözlerini zorla açmasına sebep olan komşudan gelen seslere küfrederek uyandı. Pazardı ya bugün, pazar! Bu saatte neyin sesiydi bu? Kulak kesildi. Her zamanki gibi üst komşusunun kavgalarından birine şahit oluyordu. Bir daha hiçbir aşka şahit olmayacağına yemin ettiğini hatırladı. Yastığının öteki yüzünü çevirdi. Soğuktu. Ama içi hâlâ soğumamıştı. Derin bir nefes aldı usulca. Cığerle-rine "ondan" kalma ayrılık kokusu doldu. Doğruldu. Söy-le-dikleri doğrudu, cınladı zihninde: "Sen hiçbir şeyden anlamayan, anlayışsız birisin! Zavallının birisin!" Komodinin üstünde duran telefonuna sarıldı telaşla. Günün ilk telaşı... Lenssiz zor görüyordu. İyice kıstı gözlerini, tele-fondan saate baktı. Tam on iki saatirr uyuyordu. Uyumak değildi bu, âdeta mini bir ölümdü. Dört gün önce yaşadığı aşk krizinin artçıları devam ediyordu.

Uyutkanlık yaptı cümlelerin bende. Ya aşk karnına sızı-yorum ya yok karnına zıbarıyorum. Ama yine de sandığın gibi olsun. Öznenle sakladığım gecenin biri... İster sevmeye başladığın saat say biri ister dolunayın yol gösterdiği deli san beni.

Düşünceleri savuşturdu zihninden açık kalan pen-cereden misafir olan rüzgârla. Kalktı. Tuvalete doğru yürüdü. Dar koridor duvarının sıvası dökülmüştü. Şahit oldukları çığlıkları dışarı dökmüşlerdi belli ki. Her yer yine perişan olmuştu. Tek perişan olan duvarlar değildi... Tuvalete girdi. Gözüne değen ilk şey diş fırçası olmuştu. Koskoca evde ondan hatıra kalan tek şey diş fırçasıydı yani. O da zaten hayatın lekelerini unutturmaya yarayan bir silgeçti. Unutması gerekiyordu artık. Ama nasıl? Mus-luğun başında, düşündüğü şeylere hayret eden yüzüne baktı aynada. Solgun ve kumral. Sıkışmış sıcak su vana-sını açmaya yeltenmeden buz gibi suyu açtı. Bir çarptı yüzüne, iki çarptı, aşk çarptı... Yalnızlık ayılıyor, derken durdu. Koşarak olay mahalline gitti. Salonun kapısı kapa-lydı. İçerisinin dağınıklığı buzlu camdan bile belli olu-yordu. Sari ve yorgun cam... Kapıyı açmadak istedi ama kapı koluna eli varmadı. Mutfağa yöneldi. Kim bilir orası ne hâldeydi. İçeri adımını attığında yüreğindeki sızıyı anım-satan keskin bir koku geldi burnuna. Yaşlı ve yaralı tava-dan geliyordu koku. Bunu biliyordu ama ne yapacağını bilmiyordu. Son *akşam yemeğinin izleri*... Mutfak camına yöneldi. Camın kenarında yetim kalan sigara paketini gördü. Paketteki son dahi aldı, yaktı. Bir nefes çekti içli içli. İlk günkü kadar korkak çekiyordu dumanı içine, ani-

den babası gelecekmışçesine. Sonra üfledi, tüm yüklerin-den kurtulur gibi. Dışarı açılan minik pencereden gökyü-züne baktı. Gökyüzü puslu-ydu, hastaydı sanki. Bulutların kenarında birikmiş damlaları gördü. Ağlamayacağım, der-ken yılanmış ceviz ağacına çevirdi kafasını. Gözyaşlar süzülmeden önce titreyen dudaklar gibi sallanıyordu yap-rakları. Ağlamak üzereydi. *Kuşların hatmettiği derin mavi-liklerin açtığı yaralar...* Kaptırdı kendini. O maviler "onun" gözleri gibiydi.

Huzuru bulabiliyorsak eğer aynı anda deniz kenarında dalga ya da kum olabiliriz aslında. Ufak bir evimiz olur ha yal-den. Nefes ne fese kalabiliriz sahillerde... Ya da ne bile yim, sana benze-yen bukleleri kovalarken yorulabiliriz. Her gün batımını izleyebiliriz teninde. Senin mevsimin geldiğinde ben de orada olmak isterim. Gözünün içine bakıp da yaşlanabilirim belki.

Yaşlarını silmek için son karesi kalan kağıt havluyu aldı. Kırıksık ve umursamaz görünüyordu kağıt havlu. O da umursamadan sildi yaşlarını. Zihnine çekidüzen verdi. "Unutmahsın artık!" dedi kendi kendine. Mutfağı dağı-nık bırakıp cesaretini topladı. Kararlıydı. Son bir kuv-vetle salonun kapısını yöneldi. Tereddüt etmeden atlaması gerekiyordu bu soğuk suya. Nefesini tuttu, kapıyı açtı ve etrafa baktı: masada yemekler, etrafa saçılmış kalp kırık-ları ve anılar... İlk adımı ondan bekliyordu salon olan-ları kabullenmek için. Sağ ayakla içeri girdi. Ayığına eve ilk aldığı vazo takıldı. Ufalanmıştı. Çiçek deseni yarım kalmıştı, diğer yarım kalanlar gibi... Sigara yanıklarıyla dolu olan iki kişilik bej koltuğa yöneldi. Filmlere ve nice sevimlere yoldaş olmuş battanibesini gördü. Aldı, kenara koydu. Oturdu. Geceyi hatırladı. Her güzel şey gibi biten o lanet geceyi. Niye böyle oldu, niye? Sesler duymaya baş-ladı:

- Yavaş ol, komşular gelecek kapıya.
 - Sanki onlar hiç bağırmıyorlar birbirlerine.
 - Çekil ölümden!
 - Çekilemem, çekilirsem gidersin.
 - Sadece o yüzden mi giderim sanıyorsun?
- Gitti.

Kopan tufanın bir kısmını hatırlayabiliyordu sadece. Göğsüne tüm hayvanlar âlemi oturdu yeniden. Nefes ala-mıyordu. Ayağa kalktı, koşup kaçmak istiyordu ama gide-miyordu. Bağırarak istiyordu ama sesi içine kaçmıştı iyice. Onu dalardan bir kravat olsaydı on kere koparıp fırlatmıştı

Gemre Enigma: Döner

ama o da yoktu. Sakinleşmesi gerekiyordu ama yapamıyordu. Tünelin ucu üç metre öndeydi ama çaresizdi. Toparlandı ve salondan çıkarken yerde camı kırılmış çerçeveyi gördü: ikisinin fotoğrafı... Fotoğrafı çerçeveden çıkardı, arkasını çevirdi ve bakakaldı:

Sevgili Sevgili,

Seni sana anlatmak istedim bu eserimde. Çocuksu gülüşüne, derin gamzelerine, hep kırmızı yanaklarına, ön dişindeki minik kırığına, şakağındaki benine, kırılan saçlarına (Benim yüzümden olduğunu düşünüyorum. :)), yamuk sol işaret parmağına, paytak paytak yürüyüşüne, sınıksız sarılığına, huzurlu sesine ve daha nicelerine âşık oldum ben. Ömrümün geri kalanını seninle geçireceğim için çok mutluyum. Seni seviyorum. Kesişen yollarımızın bir daha hiç ayrılması dileğiyle sevgilim.

Yüzüne yerleşen tebessümü fark etti. Hâlâ "onu" çok seviyordu. Sonsuza kadar sevecekti de... Perdenin arasından sızan güneş ışığı elinde tuttuğu fotoğrafa sarı, nostaljik bir şefkatle düştü. Umut ışığıydı bu. Her şeyin iyiye gideceğini gösteren bir işaret... Sevinç kapladı içini. Onu hemen aramak için salondan bir hisimla çıktı. Odaya doğru gitti. Son dört gündür git git bitmeyen koridor, sevdiği bir şarkı gibi hemen bitti. Odaya girip komodinin üstünde duran telefonuna davrandı. Ekranı baktı. Şarjı bitmişti. Hep aynı şeyi yapıyordu. Gece şarja takmayıp sabah kara ekranına bakıyordu. Çekmecasını açtı. Kafaları karışık kabloların arasından şarj aletini buldu. Prize taktı. Telefonunun açılmasını bekleyecekti bir süre. Bir ömür,boyu "onu" bekleyeceği gibi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

BİR OZANIN HAYATINDAN MANZARALAR:

BOB DYLAN

How does it feel, how does it feel?

To be without a home

Like a complete unknown, like a rolling stone

Bob Dylan

2016 Nobel Edebiyat Ödülü'nün Bob Dylan'a verilmesi hem şaşkınlıkla hem büyük bir şairin onurlandırılmasından duyulan mutlulukla hem de yoğun itirazlarla karşılanmıştı. Bu tepkiler bir yerde müzik tarihinin gelmiş geçmiş büyük söz yazarlarından, hikâye anlatıcılarından ve müzisyenlerinden biri olan Bob Dylan'ın hikâyesini de özetlemekteydi. Başarılar, beklenmedik müzikal değişimler, itirazlar ve eleştiriler Dylan'ın müzikal yolculuğunda onun karşısına dikilen şeyler olmuştu her zaman.

Kökleri Kağızman'a dayanan Zimmerman ailesinin bir ferdi olarak 1941 yılında Minnesota'nın Buluth şehrinde Robert Allen Zimmerman ismiyle dünyaya gelen müzisyen, zaman içerisinde kendisine çizilen yollardan değil kendi yolundan gitmek isteyecekti. Bunun için de ilham kaynaklarından Kerouac'ın izini takip ederek, üniversiteyi yarıda bırakıp otostopla New York'a gidecekti. Özgürlüğü kazanmanın önemli şartlarından biri yola çıkmak değil midir? Tek bavulla sonunu düşünmeden ama pusulasının kontrolünü elinde tutarak rüzgâra karşı ilerlemek, yolun sonunda da başka birine, olmak istediğin kişiye dönüşmek... Allen Zimmerman'ın yolculuğunun sonu böyle bir hikâyeye bağlanmıştı. Zimmerman kendi benliğini sıfırdan inşa ederek elinde gitarı, dağınık saçları ve hiç çıkarmadığı güneş gözlükleriyle Bob Dylan olacaktır. Zimmerman'ın dönüşümünde etkisi olan çok sayıda kimlik ve ilham vardır: İngiliz romantik şiir akımının önemli temsilcilerinden Dylan Thomas, gitarının üzerinde "Bu makine faşistleri öldürür." yazılı folk müzisyeni Woody Guthrie, Arthur Rimbaud ve Beat Kuşağı yazarları... Bob Dylan da ilham aldığı müzisyenlerden hareketle iyi bir hikâye anlatıcısı olarak müzik dünyasında gizemli bir şekilde ortaya çıkar. 1962 yılında çıkardığı albümden günümüze sayısız albüm ve başyapıt bırakır. Müzisyenin son albümü *Rough and Rowdy Ways*'in bu yaz yayımlandığını hatırlatalım.

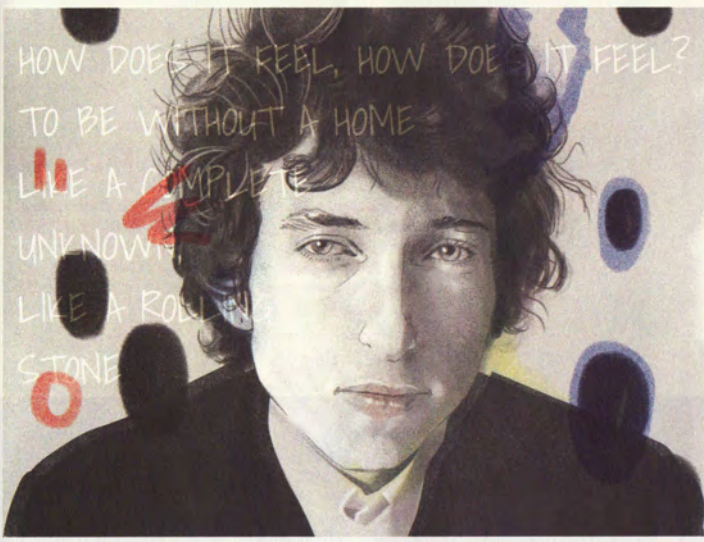
Müzikal yolculuğunu, parçalarını, sözlerini kendi isteğiyle şekillendirir. Folk, country, blues, gospel ve rock'n roll hikâye anlatıcılığı sırasında uğradığı türler olur. Şarkı sözü yazarlığının müzisyenliğinin de önüne koyar. 1950'li yıllardan itibaren Dylan -sonra giderek tüm dünyayı ele geçirecek tekdüze bir anlayışa sahip popüler müziğin aksine- folk müziğin güçlü geleneğinden ilham alarak şarkılarında sokağın sesini, ezilmişleri, aşkılar, politikayı, savaşı tüm çarpıcılığıyla anlatır. Amerikan rüyasının pek de anla-

ılmayan taraflarını aktarır. Şarkıları, duruşu, "eyvallah" sızlığı kendisinden sonra gelen tüm müzisyenleri de etkiler. Dylan'ın kült albümlerinden *Highway 61 Revisited*'in hikâyesini anlatan aynı adlı kitabın yazarı Mark Polizzotti, albüm kapağındaki Dylan fotoğrafının sadece ikonik olmakla kalmayıp, isyankâr ve rock'n roll tavrıyla kareden taşarak en başta punk tarihini etkilediğini aktarır mesela.

Neredeyse mitolojik bir anlatıya dönüşen hikâyesini yaşarken, inşa edilebilir nadir kişilerden biri olan Bob Dylan'ın hayatı birçok kez kitaplaştırılıp belgesellere konu olmuştur. Bunların içerisinde en ilginç müzisyenin hikâyesini farklı bir şekilde anlatan, Todd Haynes'in 2007 yılında çektiği *I'm Not There (Beni Orada Arama)* isimli docu-dramasıdır.

Dylan'ı Orada Aramayın

Todd Haynes, *Beni Orada Arama* filminde Bob Dylan'ın öyküsünü Dylan'ın müzikal tavrındaki kural tanımaz ruhuyla ele almış. Klasik belgesel anlatı gibi salt arşiv odaklı ya da Dylan'ın hikâyesine tanıklık etmiş olanların anlattıkları üzerinden bir akış belirlememiş. Tam aksine filmi müzisyenin şarkılarından ve hayatının dönüm noktalarından ilhamla Cate Blanchett, Richard Gere, Christian Bale, Ben Whishaw, Heath Ledger ve Marcus Carl Franklin'in canlandırdığı altı farklı karakter üzerinden inşa etmiş. Bu karakterlerin hikâyeleri "Taklit", "Peygamber", "Şair", "Yıldız", "Kanun Kaçağı" ve "Ozan" alt başlıklarıyla sıralanıyor film boyunca. Bu alt başlıkların her biri de Dylan'ın hayatının bir dönemini ya da şarkılarındaki hikâyeleri imliyor. Dylan gibi yaşayan bir efsaneyi hakkıyla anlatabilmek güç ve onu övgülere boğmak da bir o kadar klişe. Ayrıca Dylan'ı uzun yıllardır herkes görmek istediği gibi görmeye çalışmış: protest, devrimci, aşık, isyankâr, müzisyen... Peki, hangisi Dylan? Todd Haynes tüm bunların yerine yani Dylan'ı bizim görmek istediğimiz şekilde göstermek yerine bize "Onu orada aramayın!" diyerek başka bir kadraj açmaya çalışıyor. Müzisyeni anonimleştiriyor, adını bir kez olsun filmde geçirmiyor, hayatını film şeridi gibi önümüzden geçirmiyor. "Dylan, 1941 yılında ABD'de doğdu, çocukluğunda vişneli dondurma severdi." gibi bilgileri de önümüze sermiyor. Yönetmen kalıplara, sınırlara uymayan, hayatının her döneminde olmak istediği benliğe bürünen bir sanatçının hayatından manzaralar geçidi sunuyor.

Filmin hemen başında ozana yapılan otopsi sahnesi Haynes'in asıl meramını anlatıyor bir bakıma. Otopsi sahnesi, bir anlamda ozanın tüm hayatı boyunca heybesinde taşıdığı hikâyeleri, kimlikleri ortaya döküyor. Elbette bu parçalı hikâyeler bir tarihsel iddianın peşinden koşmuyor. Tam aksine Dylan'a ilham olan, Dylan'ın ilham olduğu çok katmanlı başka hikâyelerin zincirini taşıyor.

Filme Dylan'ın ilham aldığı folk şarkıcısı Woody Guthrie'ye selam veriyor, Dylan'ın Hobo kültürüyle, ırkçılıkla, Büyük Buhran sonrası yaşanan derin yoksulluklarla karşılaşmasına şahit oluyoruz. Ozanın kim olduğuna dair sorguya çekilmesini ve onun lirik cevaplar, Rimbaud esintili imgelerle karşılık vermesini izliyoruz. Üzerine yapıştırılan Rock "persona"sını protest kimliğinin ehlileşmesine izin vermeden taşıdığını görüyoruz. İnanıklarını eğip bükmeden söylemesine, aşk hayatının çalkantılı bir hâle gelmesine; savrulmalar, pişmanlıklar yaşamasına tanıklık ediyoruz. Sonra yeri geliyor, kelimelerine, dizelerine, müziğine, dünyaya bakışına karışmak istiyorlar. Dylan tüm o "persona"ları yırtıp bir kenara atıyor. Dünyaya kuralları bir tek kendisinin koyacağını net bir şekilde hatırlatarak folk müziği terk ediyor, gitarını fışe takıp rock yapmaya başlıyor. Tüm bu görkemli hayat ona fazla geliyor. "Doğaya dön-

mek, inzivaya çekilmek gerek. Bir dağın tepesinden sisli ufka bakmak lazım." diyor.

Bununla beraber yönetmen bir taraftan Dylan'ın yaşamından manzaralar sunarken diğer taraftan kısa bir 20. yüzyıl turuna çıkarıyor bizi. Kennedy suikastı, Vietnam Savaşı, Allen Ginsberg, Beatles fenomeni, Nixon dönemi faciası, 1960'lar sanat ortamı ve popüler kültür, hepsi bir şekilde filmin akışı içerisinde yer alıp Dylan'ın dünyasına dâhil oluyor.

Peki, gerçek Dylan bunların hangisi? Haynes bunu açıklamıyor elbette. Onu oralarda, o başlıklarda, kimliklerde aramayın, diyor özetle. Dylan, hayatının her anında kendini yeniden inşa etmiş bir müzisyen. Özgürlüğü, yaşamının akışını kendi inançları doğrultusunda şekillendirmesinden geliyor belki de... Hiçbirimiz elimizde tek bilet ve bavulla çıktığımız yola, yolculuğa başladığımız kişi kalarak devam edemeyiz. Hayat bizi değiştirir bir şekilde. Dylan da böyle biri. Çocuksu, gizemli, protest, karakterinden taviz vermeyen, yeri geldi mi gitarını politikacılara, savaşın anlamsızlığına doğrultan ama en önemlisi de sözünü de şiirini de hiç sakınmayan biri. Kendisiyle aynı gezegenden aynı anda geçmekten şahsen çok mutluyum. Haynes gibi ben de Dylan'ı görmek istediğim yerde değil bize anlattığı hikâyelerde arıyorum.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://irantey.org>

HİKÂYELERİN KAPISINI AÇTIĞI HİKÂYELER

Sarkılar, sözlerindeki hikâyelerin ve dinleyenlerin onlara yakıştırdığı anlamların arkasında başka hikâyeler saklıyor. Bu hikâyelerin izini günlük bir sohbetle, bir müzisyenin oğluyla iletişim kurma çabasında, turneye çıkarken geride bırakılan bir eşe verilen sözlerde ve sınıf-sal uçurumun kıyılarında sürüyoruz.

Amy Winehouse - Rehab (2006)

Yaşamının bir başarı hikâyesinden trajediye dönüşmesi gözlerimizin önünde oldu. *Back to Black* albümünün ilk single'ı "Rehab" ile kariyerinin zirvesine çıkan Amy Winehouse, bu albümle beş Grammy Ödülü kazandı ve müzik tarihine silinmez bir iz bıraktı. "Rehab"ın bu kadar dillere düşmesi, 60'ların Motown hitleri gibi aklıda kalıcı olmasının yanı sıra, şarkının otobiyografik hikâyesinden kaynaklanıyordu.

Winehouse'u yaşamı boyunca gölgesi gibi takip eden alkol ve madde bağımlılığı, paparazilerin özel hayatını didik didik eden magazin haberleriyle birleşince 20'li yaşlarında bir kadının popüler kültürün acımasız kapanına yakalanışına tanık olduk. 2011'de konserlere zorla çıkarılıyormuş gibi görünen ve sahnede kendinde olmadığı aşikâr olan bu harika sesin ölüm tarihi tüzerine bahisler açılıyordu. Winehouse, konser için geldiği İstanbul'da otelden hiç çıkmadı. Önce İstanbul konserini iptal etti, Londra'ya döndükten sonra da Avrupa turnesini... Bir ay sonra aramızdan ayrıldı.

Bu hafıza tazelemeden sonra "Rehab"ın hikâyesine dönüyor ve şarkının prodüktörü Mark Ronson'a kulak veriyoruz. Ronson ve Winehouse, New York'ta "Back to Black" tüzerinde çalışmaya başlıyor. Tanışmalarından bir gün sonra sokakta yürürken Winehouse babası ve menajerlik ekibinin kendisini rehabilitasyona göndermek istediğini ve onlara "Hayır, hayır, hayır" dediğini anlatıyor. Günlük bir konuşmanın arasında geçen bu cümleler Mark Ronson'a çok vurucu geliyor ve Amy'den bunu bir şarkıya çevirmesini istiyor. Stüdyoya döndükten sonra Winehouse yarım saat içinde şarkının sözlerini ve müziğini ortaya çıkarıyor. Ronson, kendisine kalanın sadece şarkıyı biraz hızlandırmak ve uygun bir beat bulmak olduğunu söylüyor.

Neil Young - Transformer Man (1982)

Neil Young'ın 12. stüdyo albümü *Trans*, elektronik sound'u ve Young'ın sesini robotikleştiren vocoder kullanımıyla dinleyicilerini şaşırtmıştı. Sanatçının bu beklenmedik yola sapışının ardında Kraftwerk'in müziginden etkilenmesi kadar serebral palsili oğlu Ben ile olan iletişimi de vardı.

Young'ın ilk albümü Zeker gibi Ben, de serebral palsi ile doğdu. 80'li yılların başında zamanının büyük bölümünü hastalığı nedeniyle konuşamayan Ben'in terapisine ayıran Young, sesini elektronik bir cihazla değiştirdiğinde oğlunun kendisine daha çok tepki verdiğini fark ediyor. Onun bir şeyler anlatmaya çalışması ve etrafındaki insanlar tarafından anlaşılmasını albümüne aktarıyor ve vokalini bozup sözlerini anlaşılabilir hâle getiren efektler kullanıyor. Şarkının açılışındaki "Kontrol senin elinde/ Uzaktan kumandayla/ Oyunu yönetiyorsun bir düğmeye basarak" sözleri, oğluyla birlikte oynadıkları tren setini ve Young'ın bu set için özel olarak yaptırdığı kontrol panelini anlatıyor aslında.

"Transformer Man"ın yer aldığı Trans albümü, sanatçının Geffen Records çatısı altındaki ilk çalışması. Bu albümden sonra plak şirketi, kendisinden daha "Neil Young albümü gibi" işler yapmasını istiyor. Bunun üzerine *Everybody's Rockin'* albümünü kaydeden Young, plak şirketini yine mutlu edemiyor ve Geffen, Young'u "albümlerde kendisi gibi müzik yapmadığı" gerekçesiyle dava ediyor. Young, sanatsal özgürlüğüne müdahale edilemeyeceğini söyleyerek şirkete karşı bir dava açıyor. Bu hukuk savaşı, Geffen'in Young'dan özür dilemesiyle sona eriyor.

Johnny Cash - I Walk The Line (1956)

Johnny Cash'in en ünlü şarkılarından "I Walk The Line", sanatçının ilk eşi Vivian Liberto'ya hitaben yazılmış. 50'lerin ortasındayız. Henüz 20 yaşında olan Elvis Presley, çoktan genç kızların kalbini fethetmiş. Konserlerde yer yerinden oynuyor. Elvis'in de plak şirketi olan Sun Records'ın genç yeteneklerinden Johnny Cash, Elvis'le birlikte turneye çıkmaya hazırlanıyor. Liberto, bu iki yeni yıldızın birlikte çıkacağı turnede olabilecekleri nedeniyle kaygılı. 23 yaşındaki Cash, eşine yoldan çıkmayacağını temin etmek için sadakatinin bir nişanesi olarak "I Walk The Line"ı yazıyor.

Johnny Cash her ne kadar eşine sadık kalma niyetiyle turneye başlamış olsa da şehirden şehire seyahat ederken hızla büyüyen şöhreti, yoluna Vivian Liberto'nun kaygılandığı türden akıl çelici insanlar ve ortamlar çıkarıyor. Şarkıyı yazdıktan iki yıl sonra Nashville'deki konser salonu Grand Ole Opry'de June Carter ile tanışan Cash için yaşam artık farklı ilerleyecek. İlk görüşte birbirinden etkilenen ikili, 60'lardan hayatlarının sonuna kadar birlikte kalacak. Hatta "I Walk The Line"ın, belki James Mangold'un 2005 tarihli filmi *Walk The Line*'in da etkisiyle, June Carter'a yazıldığı düşünülecek.

Pulp - Common People (1995)

Pulp'un bir 90'lar klasiği olan parçası "Common People", grubun 1995 tarihli albümü *Different Class*'ın ilk single'ıydı. Şarkı, varlıklı bir ailenin sanat okulunda okuyan kızıyla ilgili. Pulp solisti Jarvis Cocker, bu karakterin ayrıcalıklı konumunun verdiği bir tür hissizlikle "sıradan insanlar" ile birlikte olma isteğini anlatıyor: "Sıradan insanlar gibi yaşamak istiyorum/ Sıradan insanların yaptıklarını yapmak/ Sıradan insanlarla yatmak istiyorum/ Senin gibi sıradan insanlarla." Cocker'ın bu "sınıfsal turist'e verdiği yanıt ise şarkının zirvesine giden yolu döşüyor: "Bir dükkânın üst katını kirala/ Saçlarını kesip bir işe başla/ Birkaç izmarit içip biraz bilaro oyna/ Farz et ki hiç gitmedin okula/ Yine de anlayamayacaksın/ Çünkü gece yattığında yatağına/ Hamam böceklerinin duvara tırmanışını izlerken/ Durdurabilirsin hepsini babana edeceğin telefonla."

Hikâyedeki karakterin kim olduğunu sadece Jarvis Cocker bilse de 2015'te *Athens Voice* gazetesinde çıkan bir yazıda "Common People"da anlatılan kişinin Yunanistan'ın eski maliye bakanlarından Yanis Varoufakis'in eşi Danae Stratou olduğu iddia edildi. Stratou, Cocker'la aynı dönemde St. Martin's'te heykel üzerine eğitim almış ve Yunanistan'ın çok varlıklı ailelerinden birine mensup. Cocker, iddiayla ilgili yorum yapmadı ama şarkının sözleri iddiayı doğruya nitelikte.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Back to Black
albümünün ilk
single'ı "Rehab" ile
kariyerinin zirvesine
çıkan Amy Winehouse,
bu albümle beş
Grammy Ödülü kazandı
ve müzik tarihine
silinmez bir iz bıraktı.

UÇAKLAR VE DİĞER ŞEYLER

Terra Rosa, Latincede kırmızı toprak anlamına geliyor. Geleneklerimizin dışına çıkmış ve beni en sevdiğim yakut kolyeyle gömmüşler. Bilirsiniz. Yakut kırmızıdır. Boynumdaki Mısır firavnularının gerçek mücevherleri gibi değil, üçüncü kalite, parlak bir taş. Ve ben kırmızı madalyonumla Dünya'ya ait değilim artık, toprağın altındayım.

Evet, ben ölü bir kadını.

Doğum bilgilerimi, adımları ve yaşamımın başını hatırlamıyorum. Bu nedenle burada bizim çocuklar bana bu ismi verdiler: Bayan Terra Rosa. Kulağa hoş geliyor değil mi? Bir antik dönem savaşçısının, ünlü bir düşünürün ya da çok önemli bir kişinin ismiymiş gibi. Oysa hayır, bildiğim kadarıyla bunlardan hiçbirini değildim. En azından yaşamımın son çeyreği boyunca...

Yaşamımın son çeyreği boyunca bir hava yolu şirketinde çalıştım, hiç evlenmedim ve İstanbul'da cadde üstü, küçük bir evde yaşadım. Buradakiler sabırlı olmam gerektiğini, hafızanın zamanla bana geri döneceğini söylüyor. Ve eğer çocukluğumun görüntülerini sonuza dek yitirmişsem bu, "Acıklı Şeyler Çöplüğü"nü boyadıkları içimmiş. Eh, öyleyse bu iyi bir şeydir. Burada ihtiyacım olan son şey gözyaşları. İçimden bir şey şöyle diyor: "Yaşarken onları yeterince aktıttın."

Sık sık tozlu gözlerimi yumuyor ve gördüğüm bütün güzel, uzak kentleri yeni baştan düşünüyorum. Alfabetik sırayla. 413 tane.

Dünya saatiyle tam 168 saat 12 dakikadır ölüyüm. Yaşarken birtakım işlerimi yarım bıraktım. Rüyasında okumak için burada babama bir şiir yazdım. Yapılmamış bütün o konuşmalar yüzünden oldukça duygulu bir mektup oldu bu. Fakat niçin bir türlü yüzünü hatırlamıyorum babamın?

Saat farkı dedikleri şey yüzünden bazı gündüzleri ve bazı geceleri fazla ya da eksik yaşadım. Ve eğer görebilseydiniz aynı gri üniforma, balerin topuzu yapılmış aynı kumral saçlar, aynı bej rengi tırnaklar ve aynı büyüklükteki inci küpeler yüzünden beni ekip arkadaşlarımdan ayırt etmeniz pek de mümkün olmazdı.

Güzel gezegenin bütün havalimanları üç harflik kısa kodlarla yazılır. Ve ben hepsini ezbere biliyorum, unutmamın. Havacılık alfabetisini, beş yıldızlı otellerin listesini, gece ikiden sonra hızlı makyaj yapma tekniklerini, aynı yolcuya beşinci bardak meyve suyunu uzatırken gülümsemeyi ve gülüşünüzü sahici gösterme yöntemlerini anlatmanın şimdi ne yeri ne zamanı. Fakat yine de belki... Birkaç küçük şey söyleyebilirim.

Otel yataklarının ayak ucundaki saten örtüler çarşafı tutması içindir. Kâğıt terlikler genellikle bornoz dolabında, şeffaf poşet içindedir ve dünyanın bütün otellerinde çarşaf, terlikler ve tabaklar aynı renktir. Eğer Asya'da, bir otel restoranında kahvaltıya oturdusanız beyaz porselen tabağınızı doldurmak için pek seçeneğiniz yoktur: erişte çorbası ya da tropikal meyve salatası. Afrika'da dişlerinizi musluk suyuyla fırçalamayın. Yatağımızın etrafındaki çibinlik romantik bir atmosfer için değil, sivrisineklerden korunmak içindir. Onları sıkıca örtün. Arap Emirliklerinde taksi, Avrupa başkentlerinde metro kullanmanızı tavsiye ederim. Arabistan'da alışveriş merkezleri dondurucular kadar soğuktur. Bu nedenle yanınıza hırka almayı unutmayın. Orada yeşil parklar bulamazsınız, boşuna aramayın. Dubai Havalimanı'ndan çıkmak için iki kez metroya binmeniz ve Tokyo Havalimanı'nda tüp geçitlerden geçmeniz gerekir. Avustralya kıtasındaki uçuş pistleri çimlerin üzerine atılmış gri asfaltlardan oluşur, iniş takımları açıldığında çim kokusu duymaya başlarsınız. Lezzetli yemeklerin tadını çıkarabilmek için Güney Amerika'ya mutlaka aç karnına gitmelisiniz. En kaliteli kahve çekirdeğini Kenya'da bulabilirsiniz. İşte size adresi: Siyah Yıldız Meydanı, 21. Cadde/ NAIROBI. Dünya 168 saat içinde ne kadar değişmiş olabilir ki? Sözüme güvenin. Büyük halam için oradan büyük bir paket kahve almıştım ve kahve öylesine tazeydi ki İstanbul'a döndüğümüzde paket hâlâ sıcaktı. Hatırlıyorum. Başka başka şehirlerdeki dükkânlardan başka başka insanlar için anahtarlık, kartpostal, buzdolabı magneti gibi şeyler satın aldım. Gördüğün Johannesburg'un sonsuz uzunlukta ki çiftliklerini. New York'un otoyollarının

dan geçen cipleri, Kahire'nin piramitlerini, Berlin'in bakımlı bahçelerini, Sahra Çölü'nün sarı kumlarını, Helsinki'nin buzlu limanlarını çelik bir tüpün içinden, tepeden ve uzaktan, oval bir pencereden. Kırklı yaşlarımdan sonra yaşamak için Güney Afrika'da bir çiftlik evi ya da Kuzey Asya'da kulübeli bir pirinç tarlası satın almak isterdim.

İyi ama içinde kiminle yaşamak için?

Neyse ki yalnızlıktan kaygılanmak artık çok yersiz.

Hayatımda uçaklardan ve seyahat kitapçıklarından başka ne vardı ki? Ama, yine de size uçak kazalarından, motora kaçan kuşlardan, düşen ya da çarpışan uçaklardan, kargo kompartmanı yangınlarından ya da kabin memuru olmanın inceliklerinden (Örneğin şampanya servisi önce şişe, sonra bardak ve peçete sırasıyla yapılır. İşte bu tür şeylerden...) söz etmeyeceğim. Belki bir dahaki sefere. Kumdan ve zamandan başka hiçbir şey yok burada ve yollar hiçbir yere çıkmıyor. Biliyorum, biliyorum, yaşarken de böyledir kimi zaman. En yakın arkadaşım Eva -168 saat yakın bir arkadaş edinmek için oldukça yeterli bir zamandır burada- bazen kumlu işaret parmağını tozlu dudaklarına yaklaştırıyor ve bana sessizce şöyle söylüyor: "Dinle, Rosa dinle, yukarıdakilerin gürültülerini." Oysa hayır, ben hiçbir şey duymuyorum.

Dünya mı daha hızlı döner, kalp mi daha hızlı atar? Bilmiyorum. Yaşarken şöyle düşünürüz: Duygular geçici, tutkular akıl dışıdır. Onlar için yukarıda pek vaktimiz yoktur. Yeterince dürtüst olup itiraf etmenin şimdi tam sırası: Burada birini bekliyorum. Ve siz belki de onu tanıyorsunuz.

Yaşarken şöyle düşünürüz:

*Duygular geçici,
tutkular akıl dışıdır.*

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Amar, Sanskritçe ölümstülük anlamına geliyor. Ve ben onu ilk kez bir Paris açığında gördüm. Yolcular arasındaydı. Saçlarını yana doğru taramıştı. Gür, siyah saçları mihracelerin mücevherli tacını taşımıyordu ve parlak taşlı bir kaftanı da yoktu. Koyu renk bir takım elbise giymişti. Uçuş boyunca beyaz ışıklı bilgisayar ekranından ve evrak çantasından başka hiçbir şeyle ilgilenmedi. Sütü kahve rengindeki parmaklarında tükenmez kalem lekeleri vardı. Hayır, şair değildi. Kağıtlarda rakamlar yazılıydı, harfler değil. Ve imzası sıradan bir mühendis için fazla karakteristikti. Yıllardır süren çalışmasına ilk kez ara verir gibi yorgun, başını kaldırdı ve benden bir bardak su istedi. Gözlerini gördüm. Sade kahve rengindeydi. Ve uçak Fatih Sultan Mehmet Köprüsü üzerinde alçalmaktayken "Bu son sahne," diye düşündüm. Ben otoparka yürüyecektim. O, pasaport kontrolünden geçecek ve gelen yolcu terminalinin büyük, camlı kapısından çıkıp gidecekti.

Yanılmak, çok güzel bir şeydir kimi zaman.

Uçaklar Paris'ten İstanbul'a üç saatte uçar. Onu yalnızca üç saat gördüm. Onu yalnızca üç saat görüp evime döndüm. Fularımı çekmeceye koydum. Oradaydı. Kayıp küpemin tekini buldum. Üniformamı askıya astım, topuzumu çözdüm ve denize doğru yürüdüm. Bir vitrinin önünde durdum. Kimin aklındır bu güzel elbiseleri yapan diye düşündüm. İçlerinden birini seçtim, parasını ödedim ve üzerime giydim. "Hindistan kumaşı," dedi satış görevlisi. Rüzgârda biraz yürüdüm, bir kitap satın aldım ve bir fincan kahve için bir yer aradım. Onu işte o yerin içinde buldum. Ceketini çıkarmış, kravatını gevşetmişti. Karşımdaki masadaydı. Rüzgâr saçlarına dokunmamıştı. Sırt çantamdan kitabımı çıkardım. Evrak çantasından aynı kitabı çıkardı. Aynı anda iki sade kahve sipariş ettik. İlk yudumu aldı, tükenmez kalemle rin kapaklarını kapattı, başını kağıtlardan kaldırdı, karşılarındaki boş sandalyeyi işaret etti ve bana şöyle söyledi: "Sizi hatırlıyorum."

Ölüm bizi ayrırıncaya dek birlikte olduğumuzu söylemek isterdim ancak gerçek hayatta böyle şeyler nadiren olur. Bu, bir aşk öyküsü değil. Üzgünüm.

O öğlen yaptığımız şey şuydu: İki fincan kahve içtik ve biraz konuştuk. Yukarıdakileri! Yabancılarla yapılan çok uzun, çok güzel konuşmalar tehlikelidir. Bunu aklımızdan çıkarmayın. Hafifçe tokalaştık ve ona şehrin karşı yakasındaki toplantıda bol şans, eve dönüş yolculuğunda iyi uykular diledim. Çünkü gece yarısı olduğunda, bu kez terk etmek için, yeniden İstanbul'un göklerinde olacaktı. Bu, onun seyahat şekliydi ve her kentte üç şeyi iyi bilirdi: yüksek masalı aydınlık kahvecileri, konforlu taksileri ve konferans salonlarının yerini. Ve ben eve döndüğümde bütün bunların yanı sıra asırlardır tekstil işi yapan bir ailede doğduğunu, çocukluğunun akşam yemeklerinde konuşulan tek şeyin kumaşlar, en iyi dokuma makinelerinin Fransız yapımı ve ipliğinin kalitesinin kumaşının kalitesi olduğunu artık biliyordum. Mumbai'de yaşıyordu, üzerimdeki elbise ona aitti ve sırtımdaki etikete dore iplikle ismi işliydi.

Amar Handari'yi bir süre bütün Paris uçaklarında, Hindistan'ın kaşmir şal ve ipek eşarp satılan sokaklarında aradım. Yabancı havalimanlarında tekerlekli valizimi sürüklerken her seferinde etrafıma dikkatlice bakındım. Dünya benim için yeterince küçüktü oysa. Buna hep inanmıştım. Fakat hayır, hiçbirinde yoktu. Kim bilir hangi kentte, hangi kahvecide, hangi toplantıdaydı. Sade kahve gözleri kırk gün düşündüm, kırk birinci gün unuttum. Yaşarken de bir daha hatırlamadım onu. Elbette son defayı saymazsak.

Orada, ölümünden bir buçuk gün önce bir şişe soğuk su almak için uğradığım Beşiktaş İskelesi'nin karşıındaki büfede, ters koyulmuş bir ekonomi dergisinin alt köşesindeydi. Ciddi gülüşü ve çizgili kravatı uymuştu birbirine.

"Belki evlenmiştir," dedi Eva. Burnundaki hızmadan taş ve zincir sarkan ve elleri kınalı bir kadınla. Ve onunla kristal avizeli, büyük bahçeli, beyaz mermerli, kalabalık bir evde yaşamaktadır. "Ya da..." dedim, "... dünyanın en kalabalık o ikinci ülkesinde kimsesizdir belki de. Bütün sevdiklerini kaybetmiştir bir trafik kazasında, devasa bir patlamada veya depremde."

Ben kötü kalpli biri değilim, inanm. Sadece... İnsan ölünce tutukları dirilir.

Yalan değil. Dünyayı özledim. Uçakları, ışıkları, yemekleri. Ama, yine de yukarıya dönmeyi değil, başka bir şeyi istiyorum: Onun ölmesini.

(Onun ölmesini her sevdem çok istiyorum. Her sevdem çok onun ölmesini...)

Ceren Biber

UZAK BAHÇELER

Isırdığım elmaları anlayacak takatim kalmadı benim
Bu ağaçtan uzağa gideceğim
Buranın dişleri değil bu dişler
Omzuma vurduğum dal köklerin hırsıyla dolu
Onu alıp salla ve suyu toprakla karıştır
Hınçla haykır ve kalbine daldır biraz kendini

Deri döktüğümüz bu bahçede kalmadı yerimiz
Kapılar yerinde ama kilitler bizim değil
Postumuzu gizlediğimiz urbalar tutuştu
Hem aç hem de açgız artık
Bunu ilerde kendimize bile anlatamayız
Sen yine de kendinle yatıştır biraz kalbini

Bir daha dişle ve elmayı incit
Bu bahçe bizim bahçemizdi nasıl olsa
Bu vaktiyle içinde kıvrandığımız toprak
Bizi hâlâ sıcak tutan bu kadim kir
Senin için özenle soyduğum kabuklar
Beni bilmiyorlar artık
Öyle olsa bile benimle bak yine de o bahçeye
Kalbinle anla biraz da kendini

Elma koparmanın zamanıydı, gittim ve yaptım
Kara çiğitler çiğnedim, ekşi ve inceydiler
Hepsi tanır gibiydi ezilecekleri bu cendereyi
Onların niye kötü olduğunu anlamadım hiç
Yani elmasını nasıl zehirlediğini bir çekirdeğin
Hem de bunca zayıf ve yalnız onun içinken

Benimki sadece göz yanılması belki
Yaşamak eskiden böyle
Boz bulanık değildi çünkü
O kamaşan, o ezerek yoklayan dişler nerede
Kimin bu kapıları açılmayan evler
Bu bahçeyi yalnız
Göz yanılmasıyla mı derdim ben
Öyleyse bile bıçağım hâlâ sivri
Ama sen yine de kendinle oyalı kalbini

Bahçe, zehrini elmayla akıtıyor içime
Kapılarını kendileriyle kilitleyenlerden baktım
Arttım kendimi o uzak bahçelerden
Ne olur yatışın kalbimi dişleyen bu hayvan
Bulandım ve bununla avuttum kibrimi

Ben ezilmeyi elmalardan öğrendim
Ama sen yine de kalbinle onar kendini

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteey.org>

İNSANA YAKIN OLAN
YALNIZCA KENDİ İÇ DÜNYASIDIR;
BAŞKA HER ŞEY UZAĞINDADIR ONUN.
RAINER MARIA RILKE

YALNIZLIK, SESSİZLİK TEN DEĞİL
BOŞLUKTAN OLUŞUYOR.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

KUŞUK İSKENDER

LEYLA
E